

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	30002 Стоматологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	221 Стоматологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	168
Повна назва ЗВО	Сумський державний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	05408289
ПІБ керівника ЗВО	Карпуша Василь Данилович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sumdu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/168>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	30002
Назва ОП	Стоматологія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра стоматології навчально-наукового медичного інституту
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедра психології, політології та соціокультурних технологій; кафедра журналістики та філології; кафедра маркетингу; Центр колективного користування науковим обладнанням "Центр біомедичних досліджень"; кафедра міжнародних економічних відносин; кафедра іноземних мов
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, Україна, 40007
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	110004
ПІБ гаранта ОП	Лахтін Юрій Володимирович
Посада гаранта ОП	завідувач кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	y.lahtin@med.sumdu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(099)-669-90-66
Додатковий телефон гаранта ОП	+33(809)-825-78-19

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

ОНП «Стоматологія» реалізується за третім (д-р філософії) рівнем вищої освіти у рамках спеціальності 221 Стоматологія. Відповідна підготовка у СумДУ була започаткована у 2018 році. Набір здобувачів відбувався за цією ОП на основі здобутого освітнього ступеня магістра за спеціальністю 221 Стоматологія або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за спеціальністю "Стоматологія". Перший випуск здобувачів за ОП «Стоматологія» відбудеться у 2022 році. Згідно з Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (<http://surl.li/kfvn>) на підставі наказу МОН 29.01.2018 №90-л СумДУ отримав ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні (підготовка докторів філософії). Розробка ОНП була обумовлена необхідністю забезпечення вітчизняного ринку праці кваліфікованими науково-педагогічними працівниками стоматологічного профілю у галузі охорони здоров'я, які виявляють лідерські якості, здатні генерувати нові знання, саморозвиватися, оволодівати дослідницькими навичками високого рівня та інноваційними методами наукової і педагогічної діяльності та застосовувати їх на практиці, мають системне мислення та достатній рівень знань для науково-обґрунтованого розв'язання комплексних проблем та проведення оригінальних самостійних наукових досліджень у медицині і стоматології з дотриманням принципів біоетики та академічної доброчесності. ОНП «Стоматологія» є основним документом, що визначає нормативний термін та нормативну частину змісту навчання за вказаною спеціальністю освітнього ступеня доктор філософії та встановлює вимоги до змісту, обсягу та рівня освіти й професійної підготовки майбутніх фахівців. Основний фокус програми полягає у спеціальній освіті в області охорони здоров'я і стоматології, базується на експериментальних наукових результатах з врахуванням сьогодишнього стану стоматології. Програма сформована як оптимальне поєднання академічних та професійних вимог. Орієнтована на формування у аспірантів компетентностей щодо набуття глибоких знань зі стоматології, володіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника та представлення власних результатів досліджень в усній та письмовій формах, зокрема іноземною мовою. Аналогів ОП, що акредитується, у СумДУ та інших ЗВО Сумського регіону немає. До розроблення програми були долучені адміністративний склад СумДУ, НН Медичного інституту та науково-педагогічний склад випускової кафедри стоматології, яка є базовою для формування групи забезпечення спеціальності та робочої проектної групи ОНП «Стоматологія». На етапі розробки програми долучалися представники основних стейкхолдерів СумДУ за фахом (роботодавці, академічна спільнота, здобувачі).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2021 - 2022	5	6	0
2 курс	2020 - 2021	2	2	0
3 курс	2019 - 2020	2	2	0
4 курс	2018 - 2019	1	1	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	18440 Стоматологія
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	30002 Стоматологія

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	191574	37218
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	191574	37218
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	582	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>Освітньо-наукова програма 221 Стоматологія (2021 р.).pdf</i>	pheKQ/Au3jJ3/poWMF/Oax5mco3GNlhdRIIt/YI1tf4=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний план ОНП 221 Стоматологія.pdf</i>	we17Cn2QXu12iJyC3WELLYQebGj88wjYVM1qJb1wSf8=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія 1.PDF</i>	tV3o6btyqUhZKdRx7OGbLQWix5xwWorc32DkCsvM/nU =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія 2.pdf</i>	R2A8WVgbizonWmqzRk3mafBioH9HJZ4777jni8kvzIk=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія 3.pdf</i>	PYhi7kkmZSNMxLo8zUG54cQpD4Tlk1gJBKhjAuVtqEA =

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

ОНП розроблена відповідно до місії СумДУ, спрямована на забезпечення підготовки висококваліфікованих науковців у сфері науки та практики в галузі стоматології, які виявляють лідерські якості, здатні генерувати нові знання, саморозвиватися, оволодівати дослідницькими навичками високого рівня та інноваційними методами наукової і педагогічної діяльності та застосовувати їх на практиці, мають системне мислення та достатній рівень знань для науково-обґрунтованого розв'язання комплексних проблем та проведення оригінальних самостійних наукових досліджень у медицині і стоматології з дотриманням принципів біоетики та академічної доброчесності. Освітньо-наукова програма орієнтована на формуванні здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання, наукові та практичні проблеми зі стоматології з використанням сучасних наукових підходів. Програма сформована як оптимальне поєднання академічних та професійних вимог. Унікальність ОП полягає у можливості формування персонального шляху реалізації особистісного потенціалу аспіранта як майбутнього науковця з чітко окресленим колом індивідуальних наукових інтересів, розкриття та розвитку його творчого потенціалу з високою мотивацією до активної пізнавальної діяльності та вирішення актуальних медичних і стоматологічних проблем, пошуку нових напрямків розвитку стоматології, в тому числі через продуктивну дослідницьку діяльність на стику різних наукових сфер.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОНП повністю корелювала з місією та стратегією ЗВО, визначених Концептуальними засадами діяльності на 2010-2020 роки, на момент її розробки. Оновлена мета ОНП «Стоматологія» відповідає змінам у місії й стратегії, розроблена згідно з вимогами тимчасового університетського стандарту, який відповідає місії та стратегії СумДУ, визначених «Стратегічним планом розвитку Сумського державного університету на 2020 – 2026 роки» (<http://surl.li/ffdhd>). Основна стратегія СумДУ полягає у системному та масштабному розвитку університету за європейським стилем, технологіями, якістю наукових та освітніх послуг, традиціями міжнародного співробітництва, що було враховано при формуванні цілі та змісту ОНП. Базові складові місії СумДУ передбачають максимізацію задоволеності ціннісних очікувань усіх категорій стейкхолдерів університету шляхом забезпечення беззаперечної конкурентної переваги послуг, що надаються, їх адаптивності під потреби сучасного світу та бездоганної якості. У контексті реалізації місії СумДУ освітні компоненти та програмні результати навчання ОП передбачають, зокрема: набуття універсальних навичок дослідника (ПРН1), опанування іноземної мови (ПРН2), формулювати і перевіряти гіпотези (ПРН3), застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності (ПРН4), розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти (ПРН5), застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології (ПРН6), планувати дослідження та проводити його (ПРН7).

**Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми**

Здобувачі інституційно долучені до процесу розробки ОП: ОП розроблена РПГ, до складу якої входять аспіранти, що навчається на цій ОП (Білоконський В.В., Трофименко В.Ю. – етап проектування ОП, Москаленко І.В. – зміни у складі), обговорена та схвалена на засіданні Ради з якості НН медичного інституту, до складу якої входять члени студентського самоврядування. Здобувачам запропоновано опитування щодо загальної оцінки ОП (<http://surl.li/bfveu>), результати якого розглядаються на методичних семінарах кафедри стоматології, засіданнях РПГ та Експертної ради роботодавців. Здобувачі мають змогу висловити свої пропозиції в онлайн формі для внесення зауважень до проекту ОП «Стоматологія» в каталозі освітніх програм <https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1800>. Інтереси здобувачів враховуються наступним чином: передбачається досягнення мети навчання – готовність до працевлаштування, забезпечення умов формування і розвитку професійних компетентностей освітнього ступеня доктор філософії за спеціальністю «Стоматологія», що полягає в оволодінні знаннями, уміннями і навичками, необхідними для здійснення освітньо-наукової діяльності у сфері охорони здоров'я. Програмні результати навчання відповідають інтересам здобувачів, як суб'єктів дослідницької та викладацької діяльності у стоматології. Здобувачі освіти є вільними у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, що сприяє формуванню випускника, який володіє soft-skills - критично важливим фактором працевлаштування.

- роботодавці

Інтереси роботодавців враховані в прагненні підготувати фахівця з розвинутими професійними компетентностями, які могли б реалізувати свої знання, уміння і навички, необхідні для здійснення фахової діяльності у сфері медицини та стоматології, медичної освіти та науки. Роботодавці інституційно долучені до процесу розробки ОП, у тому числі до визначення цілей та ПРН. В НН МІ створена Експертна рада роботодавців зі спеціальності «Стоматологія» (<http://surl.li/oucs>; <http://surl.li/bduda>), що долучена до розробки, моніторингу та перегляду ОП. ОП пройшла рецензування у зав. відділення КНП «Міська клінічна стоматологічна поліклініка» Сумської міської ради Сміянова Ю.В., який запропонував включити в перелік ЗК «Здатність проводити дослідження на відповідному рівні» та ПРН «Планувати дослідження та проводити його відповідно до принципів біоетики, належної клінічної практики (GMP)» (протокол РПГ від 23.06.2021 №5, протокол ЕРР від 24.06.2021 №13., протокол Ради з якості Медичного інституту від 24.06.2021 №13).

- академічна спільнота

Академічна спільнота представлена кадровим складом СумДУ, який здатний забезпечити якісну підготовку фахівців в галузі стоматології та бере активну участь у розробці, затвердженні, моніторингу та перегляді освітніх програм, і, зокрема, під час формулювання цілей та програмних результатів навчання. Інтереси академічної спільноти враховані через їх участь у обговоренні проблем та прийнятті відповідних рішень на засіданнях випускової кафедри стоматології, РПГ ОП та радах забезпечення якості НН Медичного інституту та СумДУ, через опитування щодо загальної оцінки ОП, та відгуків-рецензування на ОП (Ткаченко І.М., ПДМУ; Куцевляк В.Ф., ХМАПО). Забезпечена академічна свобода у викладанні дисциплін, точність формулювання для конкретизації результатів та інших складових освітніх компонентів; щодо академічної спільноти загалом – створення умов для співпраці з представниками інших закладів вищої освіти, наукових установ а також комунікації з представниками інших академічних установ на науково-практичних конференціях, семінарах, з'їздах, участі гаранта в роботі НМК 11. Науково-методична комісія з охорони здоров'я та соціального забезпечення МОН (наказ МОН від 06.03.2019 р. № 312). Результати опитування представників академічної спільноти, відгуки та пропозиції на ОП розглядаються на методичних семінарах кафедри стоматології (протокол №7 від 23.04.2021 р, №9 від 23.06.21) засіданнях РПГ (№4 від 26.04.21, №5 від 23.06.2021 р.) та Експертної ради роботодавців (№13 від 24.06. 2021 р.).

- інші стейкхолдери

У процесі розроблення освітньої програми «Стоматологія» були залучені представники зовнішніх стейкхолдерів (ГО «Асоціація стоматологів Сумської області», ГО «Асоціація приватно-практикуючих лікарів-стоматологів м. Суми»), які в процесі обговорення змісту програми наголошували на потребі в підготовці як висококваліфікованих лікарів-стоматологів, так і науковців в галузі стоматології. Співпраця з громадськими професійними об'єднаннями знаходить вираз у консультаційній підтримці, ініціюванні та проведенні спільних заходів (семінари, засідання), участі викладачів кафедри у складі делегацій від Сумської області в роботі симпозиумів, конгресів, з'їздів стоматологів, участь в атестації випускників. Одним із стейкхолдерів у розрізі даного питання виступає профільне міністерство – Міністерство освіти і науки України, яке є замовником на підготовку докторів філософії (обсяг якого затверджується відповідним наказом МОН) і контролює забезпечення державного замовлення університетом. Міністерство освіти і науки України є кінцевим органом, що засвідчує якість підготовки аспірантів за ОП. Свої здобутки здобувачі наукового ступеня доктора філософії презентують на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних заходах, що проводяться відповідно до Реєстрів МОЗ та АМН України, МОН України.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі і програмні результати навчання ОП «Стоматологія» відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці у сфері медицини та стоматології, що дозволяють випускникові бути конкурентоспроможним завдяки

отриманим компетентностям з розуміння сучасних трендів розвитку галузі 22 «Охорона здоров'я». Процес розробки ОНП відбувався з урахуванням сучасних векторів модернізації медичної галузі, враховуючи зміни життєдіяльності українського суспільства в загальному контексті європейської та світової інтеграції. Здобувач, що навчається за ОНП, набуває концептуальні та методологічні знання зі спеціальності, відповідно до принципів доказової медицини, сучасних методів наукового дослідження в стоматології та суміжних спеціальностях. Програма відповідає запитам сучасного суспільства щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців в галузі охорони здоров'я з високою громадянською позицією, здатних до особистісного розвитку та власного самовдосконалення, самореалізації, формування ціннісних орієнтацій шляхом неперервного особистісно-професійного саморозвитку. В Україні ще не визначені методологічні основи формування гарантованого обсягу медичної допомоги, не завершено формування цінової та тарифної політики, впровадження медичного страхування. Ці, не вирішені на рівні держави питання, зумовлюють необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців. ПРН закладене усвідомлення фахівцем комплексного підходу до розв'язання наукових, педагогічних та практичних задач в стоматології.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

У зв'язку з реформуванням та оновленням вітчизняної системи охорони здоров'я зростає потреба у висококваліфікованих лікарях-стоматологах, що враховано при створенні ОНП та відображено у фахових компетентностях й ПРН. Галузевий контекст ОНП повною мірою відображає особливості та вимоги різних напрямів стоматології, що знаходять підтвердження у питаннях змісту, формах і методах теоретичної та практичної підготовки, максимального її наближення до реальних умов праці. ОНП реалізується шляхом опанування дисциплін загальної та фахової підготовки з урахуванням динаміки регіональних, державних та міжнародних аспектів сучасної теоретичної та клінічної медицини, дає можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, враховуючи потреби галузі, тенденції сучасного світового розвитку в умовах глобалізації та не вирішених епідеміологічних викликів. При формулюванні цілей та ПРН враховано і регіональний контекст, а саме – скорочення стоматологічної допомоги в державному секторі лікувальних закладів, стрімке розвинення мережі приватних практик та клінік, домінування аграрної складової економіки в регіоні, висока поширеність та інтенсивність основних стоматологічних захворювань у населення Сумської області, зменшення та різке старіння населення, пандемія коронавірусної хвороби COVID-19, підвищення агресивності чинників навколишнього середовища, проблеми фінансування в умовах обмежених ресурсів, зростання вартості послуг, що формують здоров'я.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Цілі та програмні результати навчання ОНП сформульовані з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних ОНП та закордонних ЗВО, що мають аналогічні ОП. а саме: Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика (враховано розподіл ОК на компетентнісні блоки, включено до переліку ОК1, ОК5, ОК 7); Дніпровський державний медичний університет (враховано ЗК2, 3 та ФК4); Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (ЗК02, ЗК04, ФК03, ФК02, інтеграція деяких ПРН); Bar-Ilan University, Ізраїль (враховано організаційні елементи навчання за ОП- звітування аспіранта кожний рік про виконану роботу, обрання дисциплін за вибором під керівництвом керівників за напрямками наукової роботи). Університет УМЕА, Швеція (взято за зразок формулювання принципів набуття аспірантами фахових компетентностей). В більшості закордонних університетів програми PhD сформовані не за загальною спеціальністю «Стоматологія», а за назвами окремих дослідницьких проєктів, тому при формулюванні цілей та ПРН ОНП враховували рекомендації міжнародних організацій (Асоціація ОРПHEUS - стандарт PhD-освіти, спрямований на підвищення якості докторських програм у країнах, що розвиваються), глобальні стандарти Асоціації Медичних Шкіл Європи (AMSE) та Всесвітньої Федерації Медичної освіти (WFME). ОНП була обговорена з членами підкомісії 221 Стоматологія (НМК 11. МОН), на засіданні якої гарант запропонував проєкт Стандарту ВО.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія» третього рівня вищої освіти відсутній.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

З огляду на відсутність затвердженого стандарту вищої освіти у СумДУ розроблено Тимчасовий стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 221 Стоматологія (<http://surl.li/bfvft>) відповідно до Національної рамки кваліфікацій. З метою забезпечення зв'язку визначених компетентностей ОНП з класифікацією компетентностей 8-го рівня НРК у процесі розроблення ОНП використовувалась Матриця відповідності компетентностей та дескрипторів НРК, що є інформаційним додатком до ТСВОМ. При їх підготовці враховані Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (<http://surl.li/glai>) з урахуванням змін, затверджених МОН України 30.04.2020 (<http://surl.li/npgi>). Програмні результати, передбачені освітньою програмою, включають програмні результати навчання зі спеціальності (ПРН3, ПРН7), що забезпечуються ОК 8, ОК 9, та програмні результати навчання за освітньою програмою (ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН6), що забезпечуються ОК1 – ОК7. Відповідність методів навчання й викладання результатам навчання за окремим освітнім компонентом та результатам навчання за ОП обґрунтовується у Силабусах дисциплін, в яких передбачено узгодження результатів навчання за дисципліною з програмними компетентностями, результатами навчання, методами навчання й

викладання. Процес створення матриць відповідностей програмних результатів та освітніх компонентів пройшли на засіданні РПП декілька ітерацій. Результатом цього стало конструктивне узгодження всіх елементів ОП.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

60

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

45

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

15

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

ОНП розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» (<http://surl.li/jhpt>) і Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) (<http://surl.li/rsin>). ОНП формується на компетентнісній основі з орієнтацією на результати навчання зі збалансуванням загальної (формування філософських, мовних компетентностей та універсальних навичок дослідника) і поглибленої фахової (здобуття глибинних знань із спеціальності) підготовки, забезпечення індивідуалізації навчання шляхом включення широкого переліку дисциплін вільного вибору для розвитку індивідуальних освітніх траєкторій. Об'єктом вивчення та діяльності заявленої для ОНП спеціальності є освітньо-наукові компетентності, які формуються шляхом опанування теоретичних засад та проведення відповідно до принципів біоетики, академічної доброчесності фундаментальних та прикладних наукових досліджень у медичній сфері, базуються на сучасних методах діагностики, лікування патологічних процесів чи хвороб щелепно-лицевої ділянки, направлені на досягнення оптимального фізичного, психічного та соціального благополуччя, пошук шляхів подовження тривалості та покращення якості життя. Цілі навчання, відповідно до ТСВОЖ - підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні науково-прикладні задачі та/або проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності в сфері стоматології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та здобуття нових цілісних знань, навичок та вмінь. Загальну підготовку за ОНП забезпечують освітні компоненти ОК1–ОК7. Їх фокус спрямовано на досягнення ПРН1–ПРН7. Професійну підготовку забезпечують ОК8–ОК10, фокус яких спрямовано на досягнення ПРН1, ПРН3, ПРН4–ПРН7. Загальні компетентності та ПРН1–ПРН7 забезпечуються ОК1–ОК10. Вибіркові дисципліни дозволяють кожному здобувачу сформувати індивідуальну освітню траєкторію з урахуванням дослідницьких інтересів. Список вибіркових дисциплін загального і професійного циклу щороку оновлюється, розміщений у вільному доступі (<http://surl.li/bdvcv>).

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Індивідуальна освітня траєкторія реалізована через індивідуальний план виконання ОНП підготовки доктора філософії та вільний вибір навчальних дисциплін. Індивідуальний план узгоджується з науковим керівником, завідувачем кафедри, заступником декана з наукової роботи та затверджується Вченою радою НН МІ. Мета проектування індивідуальної освітньої траєкторії – поглиблена підготовка за сферами, що визначають характер майбутньої лікарської діяльності, наукової підтримки для проведення дослідження, сприяння розвитку особистих інтересів через можливість:

- вільного вибору дисциплін (каталог 1 <http://surl.li/bfezq>, 2 <http://surl.li/bffaj>) в обсязі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту»;
- вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів освіти, інших ОНП (<http://surl.li/bffbm>);
- вибору форм вивчення: традиційна, змішана, онлайн;
- участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності, у тому числі віртуальних академічних обмінів;
- визнання результатів навчання за підсумками вивчення масових онлайн-курсів (<http://surl.li/nprqn>);
- неформальної освіти шляхом участі в роботі творчих лабораторій, літніх/зимових шкіл, тренінгів тощо.

Особливості реалізації способів формування індивідуальних освітніх траєкторій, розподіл функціональних обов'язків у сфері організаційної, інформаційної та консультативної підтримки викладені у відповідних локальних нормативних актах, розміщених на сайті СумДУ (<http://surl.li/rimb>).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

1. Підготовча робота (кожного навчального року в перші два тижні після зарахування): ознайомлення (організаційні збори) з особливостями освітнього процесу та структурою навчальних планів у розрізі обов'язкових і вибіркових

складових; інформування здобувачів про порядок, строки та особливості реєстрації для вивчення вибіркового навчальних дисциплін (ВНД). Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації (ННЦ ПКВК) протягом двох тижнів після зарахування ознайомлює здобувачів з індивідуальним планом підготовки в аспірантурі, можливостями формування індивідуальної траєкторії, переліком обов'язкових і вибіркового дисциплін, процедурою вибору, надає для заповнення здобувачам індивідуальний план підготовки.

2. Методична робота щодо формування/оновлення каталогів дисциплін вільного вибору: до 30 листопада на основі пропозицій інститутів/факультетів ННЦ ПКВК формує каталог ВНД для аспірантів на наступний рік вступу для подальшого затвердження на Раді з якості СумДУ. До формування каталогу (<http://surl.li/bdvcv>) долучаються органи студентського самоврядування (зокрема НТСА) та роботодавці. Перелік ВНД циклу загального спрямування формується з урахуванням результатів опитування аспірантів щодо якості освітніх програм, результатів моніторингу ринку праці, якими виявлено невідповідність дисциплін їх потребам. Перелік ВНД циклу професійного спрямування (ПС) формується з урахуванням пріоритетної тематики наукових досліджень потенційних керівників та аспірантів. До 01 квітня відповідного року вступу ННЦ ПКВК оприлюднює каталоги ВНД на сайті ННЦ ПКВК, силабуси ВНД оприлюднюються викладачами відповідних ВНД у Каталогі курсів

(<https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/catalog>). У жовтні відповідного року вступу Рада з якості актуалізує каталоги ВНД. 3. За підготовку та актуалізацію ВНД циклу ПС з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм несуть відповідальність керівник групи забезпечення спеціальності та гарант ОНП. Пропозиції щодо включення дисципліни до каталогу ВНД ПС обговорюються та схвалюються на засіданні РПГ ОНП (протокол №3 від 19.03.21 р.), для якої пропонується дисципліна та на засіданні Експертної ради роботодавців (№12 від 29.03.21 р.).

4. Вибір вільних навчальних дисциплін здійснюється здобувачами через сервіс «Електронний особистий кабінет» шляхом вибору відповідних дисциплін з відповідних каталогів протягом 2-х місяців після зарахування. На підставі здійсненого вибору ННЦ ПКВК формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає до навчального відділу. За результатами вибору групи (потоки) формуються з урахуванням мінімальних та максимальних обмежень, встановлених каталогом ВНД.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Навчальний план ОНП «Стоматологія» передбачає здійснення практичної підготовки здобувачів з викладацької та професійної діяльності. Практична підготовка здобувачів освіти з викладацької діяльності відбувається згідно з навчальним планом через вивчення ОК10 «Педагогічна практика за професійним спрямуванням» обсягом 4 кредити ЄКТС, програма якої укладена відповідно до методичних рекомендацій та є обов'язковим компонентом ОП. Під час проходження педагогічної практики здобувачі формують компетентності ЗК1, ЗК6 та ФК1-ФК4, що забезпечується досягненням ПРН6. Базою практики є кафедра наукового керівника аспіранта. Елементи практичної фахової підготовки здобувачів освіти з професійної діяльності передбачені ОК2 (розвиток умінь і навичок мовностилістичного аналізу, підготовки наукових текстів, самопрезентування, ведення наукового діалогу й дискусії); ОК3 (передбачає підготовку аналітичного звіту з побудови наукової гіпотези за обраною аспірантом тематикою дослідження); ОК5 (передбачає розробку індивідуальної пропозиції щодо отримання наукового гранту) та ОК6 (аспіранти готують наукову статтю за IMRaD структурою), ОК8 та ОК9 (передбачає перевірку рівня засвоєння практичних навичок та вмінь на підсумкових заняттях, виконання пошуково-дослідного завдання за індивідуальною тематикою). Згідно з опитуванням 2021 р. аспіранти в повній мірі задоволені компетентностями, здобутими під час практичної підготовки за ОНП (<http://surl.li/bfveu>).

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Освітня програма у повній мірі дозволяє забезпечити набуття аспірантами упродовж періоду навчання soft skills, важливими для їх майбутньої професійної діяльності. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок забезпечуються обов'язковими та вибірково компонентами ОНП, що формують основні загальні компетентності, та опосередковано – через фахові освітні компоненти. Дисципліни циклу загальної підготовки (ОК1-ОК7) та професійної підготовки (ОК8-ОК10) формують системний науковий світогляд, здатність генерувати нові ідеї (креативність), досконалий рівень володіння українською та англійською мовами, дослідницькі навички високого рівня, розуміння засад академічної культури й етики, важливості саморозвитку та досягають програмні результати навчання ПРН 1-2, ПРН4-6. Дисципліни цього циклу також спрямовані на розвиток переліку загальних навичок, рекомендованих EUA-CDE та EURODOC. Розвитку «soft skills» сприяє використання таких методів навчання: проблемно-орієнтоване навчання (ОК3), робота в групах (ОК2, ОК3, ОК7), проєктна робота (ОК2, ОК5, ОК6, ОК7), навчання за допомогою наукових дискусій (ОК9), аналіз конкретних ситуацій (ОК3, ОК5, ОК8, ОК9). Соціальні навички набуваються також під час виступу на конференціях, наукових семінарах, кафедральних зборах, під час набуття міжнародного досвіду. Сприяють набуттю навичок розробка та оформлення патентів, написання та подання статей.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт відсутній.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною

роботою)?

Загальні вимоги до організації самостійної роботи здобувачів (СРЗ) задекларовані в Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>) в СумДУ та інших нормативних актах. Аналіз розподілу навчального навантаження за ОНП «Стоматологія» в розрізі видів навчальної роботи складає: аудиторна робота – 570 год. (31,7%), з них: 120 год. – у 1 семестрі, 200 год. – у 2 семестрі, 200 год. – у 3 семестрі, 50 год. – у 4 семестрі. СРЗ - 1230 год (68,3%), з них: 240 год. – у 1 семестрі, 400 год. – у 2 семестрі, 370 год. – у 3 семестрі, 220 год. – у 4 семестрі. Обсяг годин, відведених на СРЗ в межах окремої дисципліни за ОП в середньому складає 67,8%. Для підвищення ефективності засвоєння матеріалу, передбаченого для самостійного вивчення, використовуються відкриті електронні навчальні ресурси СумДУ (<http://surl.li/nrqn>), електронний репозитарій університету (<http://surl.li/nrqn>) та інші відкриті освітні ресурси. Для організації СРЗ за дисциплінами ОП передбачені консультації викладачів. Для з'ясування реального обсягу навантаження здобувачів на ОНП використовуються результати обговорення якості реалізації ОНП фокус-групами та висновки і рекомендації аспірантів-членів РПГ. Зокрема, під час проведення опитування та фокус-групового дослідження респонденти ОНП «Стоматологія» зазначили, що рівень навчального навантаження є цілком помірним і їм вистачає часу для вивчення навчальних дисциплін та виконання завдань самостійної роботи (<http://surl.li/bfveu>; <http://surl.li/bfvny>).

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

СумДУ є учасником пілотного проекту, започаткованого МОН України (наказ №1296 від 15.10.2019 р.), який триватиме до 2023 року. Відповідно в університеті відбувається процес розробки організаційно-методичного забезпечення із запровадження дуальної форми здобуття освіти (Рішення РЯ від 30.06.2020 р.) - <http://surl.li/mnrpx>; Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ, де визначена дуальна форма здобуття освіти та основні моделі її реалізації - <http://surl.li/fezf>). За ОНП «Стоматологія» реалізуються окремі елементи дуальної освіти. Зокрема, здобувачі вищої освіти можуть поєднувати навчання з роботою за фахом. При цьому, вони мають право на індивідуальне навчання у формі індивідуального графіку відповідно до Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком (<http://surl.li/ffcz>). Наприклад, аспіранти Білоконський В.В., Трофименко В.Ю., Звягін С.М. поєднують навчання з роботою на посадах викладачів-стажистів (0,5 ставки) на кафедрі стоматології. Майже всі аспіранти поєднують освітню діяльність з роботою на посадах лікаря-стоматолога в лікувальних стоматологічних закладах різної форми власності. Таким чином, реалізація зазначених елементів дуальної освіти сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти ОП «Стоматологія» відповідно до реальних вимог ринку праці в сфері вищої освіти.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://vstup.sumdu.edu.ua/vstup-do-aspirantury.html>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Прийом здійснюється на основі здобутого ступеня магістра за спеціальністю 221 Стоматологія або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за спеціальністю «Стоматологія». Правилами прийому до СумДУ для вступу на ОНП «Стоматологія» визначено складання двох іспитів – з іноземної мови (англійська, німецька чи французька на вибір вступника) та фахового іспиту зі спеціальності, які проводяться письмово з використанням тестових технологій. Програмою фахового вступного випробовування (<http://surl.li/bdwof>) зі спеціальності 221 Стоматологія визначено загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних знань та практичних навичок претендентів для вступу до аспірантури, а також компетентної здатності для проведення наукових досліджень з зазначеної спеціальності. Програма складена відповідно до ключових положень основних навчальних дисциплін спеціальності. Завдання випробовування з іноземної мови (<http://surl.li/otmh>) базуються на загальноєвропейських вимогах та критеріях, встановлених для рівнів B2 і B2+ та вважаються мінімально прийнятними для магістрів, які претендують на вступ на навчання для здобуття ступеня доктора філософії. Правилами прийому також передбачені додаткові бали за успіхи у науковій діяльності вступника за відповідною спеціальністю (статті, патенти, перемоги у ВКНР, олімпіадах). Зазначені умови вступу до аспірантури дозволяють визначити рівень початкових компетентностей, необхідних для успішного проходження навчання за ОНП.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/ffmg>), Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<http://surl.li/fezf>) та Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти доктора філософії в СумДУ (<http://surl.li/skzx>). Доступність визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, реалізується через прозорі механізми процедури перерахування ОК. Відповідно до цих документів, визнання результатів навчання та перерахування освітніх компонент здійснюється на основі

укладеного договору про навчання (стажування) за програмою академічної мобільності. Перезарахування результатів навчання здійснюється директором ННЦ ПКВК згідно програми академічної мобільності, затвердженої у встановленому порядку, відповідно до наданої академічної довідки або аналогічного документу, отриманого здобувачем вищої освіти в іншому закладі освіти. Переведення, поновлення здобувачів з інших ЗВО (внутрішнього переведення між програмами, спеціальностями) і визнання результатів навчання регламентуються Положенням про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у СумДУ (<http://surl.li/kjqm>). Інформованість здобувачів про можливість визнання результатів навчання забезпечується наявністю та доступністю відповідної нормативної бази у вільному доступі (<http://surl.li/kguz>).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

За ОНП «Стоматологія» випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО не було. Існує практика визнання і перезарахування результатів навчання при внутрішньому переведенні здобувачів між програмами. Так, аспіранти Звягін С.М. переведений з ОНП «Медицина», Ажар А.В з ОНП «Біологія». Перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін проводилося на підставі порівняння навчальних планів та результатів навчання, зазначених в Академічній довідці.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів неформального навчання регламентується Положенням про перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДУ, отриманих у неформальній освіті, введеним в дію наказом ректора від 29.01.2020 р. № 0077-І (<http://surl.li/ffna>). Перезарахування здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження досягнення здобувачем результатів навчання, передбачених ОНП, за якою він навчається. Для перезарахування результатів здобувач подає до Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації освітню декларацію та документи, що підтверджують участь у заході неформальної освіти. На підставі цього керівник групи забезпечення спеціальності, за якою навчається здобувач, формує комісію з атестації (не менш ніж 3 особи) під своїм головуванням з-поміж членів РПГ ОНП (з обов'язковим включенням до складу комісії гаранта) і групи забезпечення спеціальності. Вона визначає змістовну відповідність отриманих результатів неформального навчання та освітнього компонента ОП, за якою навчається здобувач, обсяг перезарахування, підсумкову оцінку. Рішення комісії про перезарахування чи не перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затверджується директором ННЦ ПКВК. Відповідна нормативна інформація є у вільному доступі на сайті СумДУ, доводиться здобувачам на установчих зборах аспірантів першокурсників, вступних лекціях у перший день навчання, через систему електронних особистих кабінетів.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Здобувачі ОНП «Стоматологія» є учасниками різних заходів неформальної освіти, що обумовлено проведенням як наукових досліджень, так і професійним розвитком. Так, аспірант Трофименко В.Ю подав заяву про перезарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті під час проходження циклу тематичного удосконалення «Профілактика стоматологічних захворювань» з 05.10.20 по 19.10.20 р. у кількості 78 год. (2,6 кредитів ЄКТС). На підставі освітньої декларації перезараховано 0,47 кредитів ЄКТС теми з «Актуальні питання профілактики основних стоматологічних захворювань» ОК9 «Сучасні аспекти консервативної стоматології» з оцінкою «добре». Також йому за результатами стажування в Medical University of Lublin May 11 - June 08, 2021 за програмою академічної мобільності «New and innovative teaching methods in medicine» перезараховано 1 кредит ОК 10. «Педагогічна практика за професійним спрямуванням». Аспіранту Звягину С.М. перезараховано 0,43 кредитів ЄКТС за темою 1 «Актуальні питання терапевтичної стоматології» та 0,13 кредитів за темою 2 «Актуальні питання дитячої терапевтичної стоматології» ОК9 «Сучасні аспекти консервативної стоматології» з оцінкою «добре» за проходження циклу тематичного удосконалення «Використання фізичних факторів в лікуванні стоматологічної патології» з 01.07.21 – 15.07.21р. Згідно положення (<http://surl.li/ffna>) було створено робочу групу на чолі з керівником групи забезпечення ОНП, яка визнала і перезарахувала результати навчання.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Академічний персонал, відповідальний за запровадження ОНП «Стоматологія» та її компонентів, забезпечує узгодженість між програмними результатами навчання, методами навчання та викладання. При цьому дотримуються рекомендації Довідника користувача ЄКТС, відповідно до якого конструктивне узгодження результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання є обов'язковою вимогою до освітніх програм. Відповідність методів навчання й викладання результатам навчання за окремим освітнім компонентом та результатом навчання за ОНП обґрунтовується у робочих програмах навчальних дисциплін, форма якої передбачає узгодження результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання, методами навчання та викладання. Навчання і викладання за ОНП включає: - інтерактивні лекції (ОК1, ОК5), проблемні лекції (ОК3, ОК6,

ОК8, ОК9), лекції-дискусії (ОК9); - застосування як традиційної системи методів і прийомів, так і інноваційних інтерактивних методик, зокрема: кейсметод (ОК2, ОК9), мозковий штурм (ОК5), виконання проєктної роботи (ОК2-7), робота в групах (ОК2, ОК3, ОК7), у рамках ОК5 – обмін думками (think-pair-share) та творчий метод навчання, аналіз конкретних ситуацій (ОК3, ОК5, ОК8, ОК9), проблемно-пошуковий метод (ОК8, ОК9). - за організаційними формами: електронне навчання в системах відеозв'язку (OCW СумДУ (LecturED) , Google Classroom, Zoom та Google Meet). Форми та методи навчання і викладання на ОП регламентуються Положенням (<http://surl.li/fezf>).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентроване навчання на ОНП передбачає: можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій, застосування методів активного навчання, акцент на критичному й аналітичному навчанні і розумінні; розширення автономії здобувачів; рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання. При цьому СумДУ передбачає: повагу й увагу до розмаїтості аспірантів, їх потреб, гнучкі навчальні траєкторії за рахунок вибіркових дисциплін; застосування різних способів подачі матеріалу; регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу і педагогічних методів; заохочення почуття незалежності із забезпеченням належного наставництва і підтримки викладачем. Вибір методів навчання зумовлений необхідністю формування у здобувачів здатності самостійно і творчо застосовувати отримані навички і знання при вирішенні наукових і прикладних завдань. Рівень задоволеності формами і методами навчання та викладання визначається через проведення опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітніх програм та якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін. За результатами оцінювання якості ОНП 75 % здобувачів вищої освіти ОНП продемонстрували повну задоволеність сучасними формами та методами навчання і викладання. Доцільно звернути увагу на відсутність негативних оцінок респондентів щодо даного аспекту реалізації ОНП «Стоматологія» (<http://surl.li/bfveu>).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Викладачам і здобувачам вищої освіти в СумДУ Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>) надаються академічні свободи. Викладачі мають право на свободу викладання та обговорення, свободу обирати теми для наукових досліджень і проводити їх своїми методами, свободу поширення і публікації результатів наукових досліджень, свободу участі в професійних або представницьких академічних органах. Викладач не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до здобувачів. Види навчальних занять, що застосовуються, наводяться у навчальному плані, робочій програмі та силабусі навчальної дисципліни. Тому викладач може обирати найдоцільніші методи навчання для якісного досягнення програмних результатів навчання. Принципи академічної свободи реалізуються у праві здобувача отримувати знання згідно зі своїми інтересами та потребами. Здобувачі освіти є вільними у виборі тем індивідуальних завдань, напрямів наукових досліджень, виборі бази для проходження педагогічної практики. Реалізуючи певні методи навчання в освітньому процесі, викладачі сприяють вільним висловлюванням здобувачем своєї точки зору, ставлення до певних процесів та явищ. При вивченні дисциплін використовується методологічне розмаїття, плюралізм наукових концепцій, що сприяє формуванню у здобувача власних наукових поглядів.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

На сайті СумДУ (<http://surl.li/ktwi>) у вільному доступі розміщена вся необхідна інформація щодо організації та змісту освітнього процесу за ОНП: профіль у каталозі СумДУ (<http://surl.li/ffbo>) – для чіткого визначення і розуміння, який освітній компонент формує певний програмний результат; каталог курсів, що містить інформацію про всі освітні компоненти всіх ОП СумДУ (<http://surl.li/ktwl>) з можливістю адаптивного відбору користувачем за певними критеріями; каталоги вибіркових дисциплін; графіки навчального процесу тощо. Відповідно до нормативної бази СумДУ основну інформацію про навчальну дисципліну (цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання) містить силабус, обов'язково розміщений на сайті СумДУ та кафедри (<http://surl.li/mryj>). Кожен викладач під час першого заняття надає здобувачам силабус та регламент навчальної дисципліни з переліком контрольних заходів та критеріями їх оцінювання, роз'яснює принципи навчання. Сформовано сторінку для аспірантів сайті СумДУ (<https://doctorate.sumdu.edu.ua/uk/>) і випускової кафедри (<http://surl.li/bdyru>), на яких максимально забезпечені інформаційні потреби здобувачів. Крім того, діють спеціалізовані електронні ресурси СумДУ, що містять навчально-методичні матеріали дисциплін, зокрема інституційний репозитарій (<https://essuir.sumdu.edu.ua/>) та електронна бібліотека (<http://surl.li/ffod>) тощо.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

За допомогою інноваційного навчання викладачі забезпечують зв'язок між освітньою та науковою компонентами, призводячи до органічного поєднання навчання і наукової діяльності за принципом «досліджуючи - навчаю». Залучення здобувачів до досліджень здійснюється шляхом інтеграції наукової й навчальної роботи в межах компонентів ОНП, включаючи науково-дослідні роботи відповідно до напрямів НДР кафедри, застосування дослідницьких методів навчання (індивідуальної, групової дослідницької, проєктної роботи; контрольованої самостійної роботи); імплементації у освітній процес методів навчання, заснованих на дослідженнях (research-based learning) - проблемно-орієнтований та проєктний методи, тематичні дослідження тощо. Для долучення здобувачів до наукової роботи згідно з положенням про діяльність молодіжних наукових творчих об'єднань у СумДУ створено Наукове товариство студентів та аспірантів, яке організовує щорічну Міжнародну наукову конференцію студентів,

аспірантів та молодих вчених «Biomedical perspectives» (<http://surl.li/oyst>). Для стимулювання наукових досліджень, прикладних розробок згідно з положенням про гранти НТСА СумДУ можливо отримати фінансування для реалізації розроблених членами НТСА наукових проєктів. Керівництво науковою роботою здобувачів здійснюється науковими керівниками з долученням викладачів як консультантів як у межах навчальних дисциплін, так і індивідуально з урахуванням спільних наукових інтересів. Поєднання навчання і досліджень здобувачів за ОП здійснюються за різними формами. Обов'язковими є виступи здобувачів з результатами наукових досліджень на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних заходах та публікації наукових статей під керівництвом і в співавторстві з викладачами (<http://surl.li/bfvhd>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У СумДУ сформовані вимоги щодо укладання робочої програми дисципліни (РП НД) <http://surl.li/ffog>. Відповідно до них, РП НД мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів та інших стейкхолдерів побажань та зауважень. Також оновлення змісту ОК забезпечується шляхом участі викладачів у міжнародних і вітчизняних наукових заходах, підвищення кваліфікації через стажування, в т.ч. у закордонних ЗВО. На оновлення змісту ОК впливають результати напрацювань викладачів, що узагальнені в наукових статтях, у т.ч. виданнях, що входять до БД Scopus та WoS, монографіях, посібниках, що надалі використовуються для оновлення змісту ОК, тематики індивідуальних завдань. Перегляд РП НД здійснюється за ініціативою робочої проєктної групи освітньої програми, стейкхолдерів або за ініціативою кафедр. В основу оновлення змісту ОНП покладені наукові досягнення у галузі стоматології працівників кафедр стоматологічного профілю як інших ЗВО, так і власні наукові доробки. Так, за матеріалами дисертаційної роботи аспіранта кафедри Сміянова Ю.В. до навчально-методичних матеріалів ОК9 внесено інформацію щодо клінічної оцінки реставрацій при різномодальній емалевої каріозних порожнин І класу за Блемом; асистента Животовського І.В. – в ОК8 питання побудови алгоритму вибору керамічного матеріалу та матеріалу для фіксації вінірів при непрямій реставрації фронтальних зубів з дисколоритами; асистента Черненка В.М. – в ОК8 відомості про використання ксеногенного матеріалу Біопласт-Дент при методиці безпосередньої імплантації з негайним навантаженням; науковців ХМАПО (Бобровська Н.П., Куцевляк В.Ф.) – в ОК9 практика застосування фітосорбенту ФСЕ у корекції негативного впливу ацетату свинцю на тверді тканини зубів; результати сумісної роботи науковців з УМСА (Рибалов О.В.) і кафедри (Лахтін Ю.В., Москаленко П.О.) «Методика комплексного лікування компресійно-дислокаційної дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу та її патогенетичне обґрунтування» впроваджені в учбовий процес при читанні лекцій і проведенні практичних занять з аспірантами при вивченні ОК8; результати наукової пропозиції науковців УМСА (Коваленко В.В. Ткаченко І.М.) «Особливості вибору пломбувального матеріалу в клініці терапевтичної стоматології в залежності від стану твердих тканин зубів» впроваджені в учбовий процес при читанні лекцій і проведенні практичних занять при вивченні ОК9; «Спосіб діагностики зубощелепних порушень у осіб різного віку, які народились макросомами», запропонований науковцями ХНМУ (Северин Л.В., Любченко О.В.), впроваджений в учбовий процес при викладанні ОК8. Викладачі систематично оновлюють методи і засоби викладання, навчання, матеріали для підготовки.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

СумДУ у групі лідерів серед ЗВО України. У світовому рейтингу THE World University Rankings 2020 СумДУ визначено на 2-6 національній позиції, університет також щорічно входить до світового рейтингу QS World University Rankings та до каталогу світового рейтингу ARWU. Освітньо-наукова діяльність за ОП узгоджена зі Стратегією інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки (<http://surl.li/ffde>). Університет сприяє посиленню іншомовної підготовки здобувачів і НПП через навчання на курсах іноземної мови з набуттям відповідної компетентності не нижче рівня B2. Здобувачі беруть участь у різних програмах міжнародної академічної мобільності: Трофименко В.Ю., Білоконський В.В. (Люблін, 2021), Звягін С.М. (Люблін, 2020). Отримали запрошення на стажування Савченко Д.В., Ажар А.В., Хотєєв Є.О. (27, 2022, to May 3, 2022. Університет м. Умео, Швеція). НПП, задіяний на ОП, беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності: Погорелов М.В. (Болгарія, 2019; Швеція, 2019; Латвія, 2019), Артюхов А.Є. (Брно, 2018, Варшава, 2018, Фінляндія, 2019; Словаччина, 2019; Познань, 2020; ICFAI University Jaipur, 2021), Лахтін Ю.В. (Варшава, 2018), Москаленко П.О. (Люблін, 2019), Ярова А.Г. (Дубай, Нью-Йорк, Рим, Єрусалим, 2021). Погорелов М. є експертом від України в ПК ЄС "Здоров'я, демографічні зміни та добробут" за програмою "Горизонт 2020". Викладачам і здобувачам надається доступ до міжнародних інформресурсів, світових наукових здобутків за ОП в локальній мережі СумДУ (<http://surl.li/nrps>).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів визначена положеннями «Про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/fezf>) та "Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії" (<http://surl.li/skzx>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання у межах освітніх компонентів ОНП є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення результатів навчання та своєчасно доводяться до аспірантів. Форми контрольних заходів із навчальних дисциплін визначено в освітній програмі, навчальному плані, робочій програмі, силабусі навчальної дисципліни. Форми контрольних заходів у межах

навчальних дисциплін дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання, адже при укладанні робочих навчальних програм їх зміст узгоджується з результатами дисципліни та результатами навчання. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедр до їх планування і формулювання; обов'язковим узгодженням результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання; наскрізною роз'яснювальною роботою зі здобувачами, в тому числі щодо технологій контрольних заходів, графіку та граничних дат контрольних заходів тощо. З метою встановлення думки здобувачів стосовно якості контрольних заходів та критеріїв оцінювання в університеті проводяться опитування (<http://surl.li/bfveu>).

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів у межах освітніх компонентів ОНП є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення результатів навчання завдяки тому, що на етапі укладання робочих програм мають відповідати результатам дисциплін, скорельованим з програмними результатами навчання. У межах навчальних дисциплін робочими програмами для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу може використовуватись: поточний контроль (оцінювання роботи на практичних заняттях, контроль за виконанням індивідуальних творчих і дослідницьких завдань (проектів), експрес-тестування, презентації), підсумковий контроль у формі письмового екзамену або заліку. Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів оцінювання і контролю, що передбачають перевірку розуміння програмного матеріалу навчальної дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних результатів навчання після опанування навчальної дисципліни. Результати оцінювання якості ОНП «Стоматологія» (листопад 2021 р.), свідчать, що всі респонденти в повній мірі вважають, що форми та методи контрольних заходів є чіткими і зрозумілими. При цьому, як позитивний аспект слід відмітити, що жоден з респондентів не обрав варіант відповіді «Ні, критерії оцінювання незрозумілі» (<http://surl.li/bfveu>).

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оновлюється щорічно на початку навчального року та надається здобувачам вищої освіти у розрізі дисциплін у каталозі курсів на головному сайті СумДУ з можливістю контекстного пошуку за ключовими параметрами, на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/bdyrn>), а також на першому занятті з дисципліни викладач надає здобувачам вищої освіти силабус з переліком контрольних заходів та критеріями їх оцінювання. Для допомоги здобувачам, з метою спрощення здобуття інформації здобувачами на сайті випускової кафедри створено базову веб-сторінку «ОНП 221 Стоматологія (доктор філософії)» (<http://surl.li/bdyru>), з якої здобувач може перейти на розділ, що його цікавить. Вчасне інформування здобувачів про зміни умов проведення навчального процесу за умов карантинних обмежень відбувається через електронні особисті кабінети (<http://surl.li/kivo>), електронну пошту, створені чат-групи аспірантів в месенджерах.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 221 Стоматологія за третім рівнем вищої освіти відсутній. Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОНП «Стоматологія» відповідають вимогам Закону України про «Вищу освіту» (<http://surl.li/jhtp>), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (<http://surl.li/rsin>) та розробленому на їх основі Тимчасового стандарту вищої освіти СумДУ (<http://surl.li/bfvft>), якими передбачено проведення атестації шляхом публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється окремими пунктами Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>) та Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<http://surl.li/skzx>), які передбачають проведення поточного й підсумкового контролю. Організація атестації, правила її проведення регламентуються Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів кандидата й доктора наук (<http://surl.li/slax>). Процедури контрольних заходів за окремими освітніми компонентами містяться в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін, які розробляються відповідно до Методичної інструкції «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни» (<http://surl.li/ffog>). Силабуси є доступними для всіх учасників освітнього процесу в каталозі курсів та на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/mryj>). Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів у межах окремої дисципліни визначаються й доводяться до відома аспірантів на першому занятті й оприлюднюються на сайті випускової кафедри.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст і кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо), відкритістю інформації про умови проведення контрольних заходів та єдиними критеріями оцінювання. Встановлені єдині правила перездачі контрольних заходів, оскарження результатів атестації. Об'єктивність викладачів при проведенні екзаменів забезпечується проведенням виключно письмових екзаменів або додатково, за потреби, тестових процедур. Основною процедурою запобігання конфлікту інтересів відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» (<http://surl.li/ffbd>) є усунення від прийняття рішень та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів. На ОНП «Стоматологія» не було випадків врегулювання конфлікту інтересів. Проте, з метою їх запобігання роботи здобувачів зберігаються протягом року після вивчення навчальної дисципліни. Зазначені вище процедури сприяють усуненню конфлікту інтересів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Можливість та процедури повторного проходження контрольних заходів визначаються регламентом кожної дисципліни. Правила перескладання підсумкового контролю у разі отримання незадовільної оцінки регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>) та передбачають можливість дворазового перескладання – перший раз викладачу, другий раз комісії. Цей порядок передбачає стандартні етапи: ознайомлення з графіком перескладання, отримання індивідуального екзаменаційного листка, перескладання за стандартними процедурами. На основі цих правил формуються критерії оцінювання та відповідні процедури за дисциплінами ОНП «Стоматологія», які визначаються робочими програмами та силабусами дисциплін.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів встановлюється п. 7.7 Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>) та передбачає наступну процедуру: апеляція може подаватися здобувачем у разі непогодження з оцінкою семестрової атестації; апеляція подається особисто здобувачем на ім'я директора інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації; за фактом заяви створюється комісія за головуванням директора ННЦ ПКВК, члени якої вивчають обставини скарги та визначають, чи були порушення при проведенні атестації. Апеляція розглядається апеляційною комісією не пізніше наступного робочого дня після її подання. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом. Результати розгляду апеляції доводяться до відома здобувача. У разі встановлення порушень, що вплинули на результати оцінювання, оцінка може змінюватись за рішенням апеляційної комісії. На ОНП «Стоматологія» не було випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Відповідним рішенням Ради із забезпечення якості вищої освіти СумДУ (<http://surl.li/lymz>) визначено основні заходи системної роботи із завершення розробки та подальшої імплементації університетської системи забезпечення академічної доброчесності в освітню і наукову діяльність. Нормативна база (<http://surl.li/kguz>) включає комплекс документів, які присвячені розбудові університетської системи забезпечення академічної доброчесності (розділ 2). Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначені Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/ffbb>), Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<http://surl.li/ffat>), Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (<http://surl.li/ffcp>), наказами ректора «Щодо створення університетської Комісії з етики та управління конфліктами» (<http://surl.li/obyk>), «Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу» (<http://surl.li/otxe>). Для організації системної роботи з напрямку академічної доброчесності в університеті створено Групу сприяння академічній доброчесності, діяльність якої регламентується відповідним Положенням <http://surl.li/otxh>. Факт ознайомлення усіх категорій здобувачів ВО та співробітників університету з Кодексом та їх зобов'язання щодо його дотримання фіксується підписанням вказаними категоріями Декларації про дотримання академічної доброчесності в особистих кабінетах.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Перевірка всіх видів робіт - дисертаційних, звітів з науково-дослідних робіт, наукових публікацій, навчально-методичної та навчальної літератури, письмових робіт здобувачів на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передусе процедурам їх розгляду. Алгоритм перевірки на наявність ознак академічного плагіату визначається п. 5 Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://bit.ly/31ZX0LZ>). Технологічним інструментом протидії порушення академічної доброчесності у вигляді академічного плагіату служать комп'ютерні програми «Unicheck» та «StrikePlagiarism» на умовах договорів співпраці Університету з компаніями ТОВ «Антиплагіат» та «Plagiat.pl» на використання систем. Унікальність англійських текстів перевіряється через сервіс Grammarly. Технічним адміністратором та координатором використання систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism» в університеті виступає бібліотека. Технологічна складова перевірки навчальних і дисертаційних робіт на наявність текстових запозичень визначена відповідною Методичною інструкцією (<http://surl.li/ffcp>).

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

СумДУ популяризує принципи академічної доброчесності шляхом їх впровадження в освітню діяльність через інформаційно-консультативне супроводження здобувачів на веб-сайті «Академічна доброчесність» (<http://surl.li/lymu>); розроблено учбовий онлайн курс "Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії" (<http://surl.li/owsz>); цикли вебінарів "Плагиат та його різновиди" (<http://surl.li/plaq>), "Спартанці науки: інтервенція академічної доброчесності" (<http://surl.li/bfnka>); студентський захід «Академічна доброчесність на варті якісної освіти: готовність №1» (<http://surl.li/bfnkd>); університет є учасником проекту "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти - Academic IQ", який адмініструється Американськими радами з міжнародної освіти. Питання доброчесності, етики та інших цінностей розглядаються зі студентами під час різноманітних організаційних заходів, вивчаються в рамках навчальних дисциплін та культивуються на рівні загальноприйнятих відносин в університеті. У 2020 році вперше в Україні проведено серію вебінарів з академічної доброчесності "Дослідницька доброчесність: цінності та виклики". Запропонована перша в Україні практика застосування популяризаційних матеріалів за тематикою академічної доброчесності для здобувачів ВО з елементами доповненої реальності. СумДУ приймає участь у проекті «Open Practices, Transparency and Integrity for Modern Academia (OPTIMA)» в рамках програми Erasmus+ KA2, Capacity Building in Higher Education.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

У Положенні про академічну доброчесність (<http://surl.li/bdogb>) зазначені заходи щодо особи, яка порушила академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин. Здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання або повторне проходження контрольної роботи, іспиту, заліку тощо; призначення додаткових контрольних заходів; повторне проходження відповідного освітнього компонента; проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання (окрім визначених законодавством); позбавлення права брати участь від імені університету у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо; повідомлення суб'єкта (фізичної або юридичної особи), який здійснює фінансування навчання, потенційних роботодавців, батьків здобувача освіти про вчинене порушення; виключення порушника з наукових проектів, в яких він приймав участь на час скоєння порушення; виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу, позбавлення академічної стипендії; попередження; відрахування із університету. Рішення щодо виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись визначеними в Положенні особами, комісіями з академічної доброчесності та/або університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами. На ОНП «Стоматологія» випадків порушення академічної доброчесності не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) регламентований Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП СумДУ (<http://surl.li/osso>) та передбачає встановлення додаткових вимог до претендентів. При проведенні конкурсного відбору претенденти подають Інформаційну довідку (<http://surl.li/obur>) щодо відповідності професійно-кваліфікаційним вимогам, наукової та професійної активності претендента на заміщення посади за затвердженим шаблоном, яка дає змогу всебічно оцінити професійну та академічну кваліфікацію. Показники, визначені довідкою є підставою для визначення терміну контракту НПП. Для проведення конкурсного відбору наказом ректора створюється центральна конкурсна комісія, до складу якої входять проректори, директори інститутів, декани факультетів, керівники підрозділів, що забезпечують організацію освітнього процесу та підвищення кваліфікації викладачів, голова представницького органу профспілок та органу студентського самоврядування. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності, незалежності, обґрунтованості та об'єктивності прийняття рішень, а також неупередженого ставлення до кандидатів. Прозорість проведення конкурсного відбору забезпечується формалізацією вимог до претендентів та регламентацією самого процесу.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці, які мають авторитет у Сумському регіоні, залучаються до проведення аудиторних занять, гостьових лекцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, презентацій. У рамках реалізації освітнього процесу налагоджена тісна співпраця з директором (Сметанін М.О.) та завідувачем стоматологічного відділення (к. мед. н. Сміянов Ю.В.) КНП «Міська клінічна стоматологічна поліклініка», директором КНП «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка» (к. мед. н. Савченко В.В.), головним лікарем ТОВ «Професорська стоматологія» (к. мед. н. Москаленко П.О.), які залучаються до профорієнтаційних заходів, заходів сприяння кар'єри, а також запрошують гаранта ОНП на засідання своїх медичних рад. Згідно з договорами з лікувальними закладами області (<http://surl.li/bdzpo>) викладачі проводять лікувально-діагностичну роботу, здобувачі мають можливість брати участь в лікарських оглядах, лікарняних конференціях. Роботодавці обов'язково залучаються до рецензування та перегляду ОНП, що спрощує їх адаптацію до умов професійної діяльності. Представник роботодавців к. мед. н. Савченко В.В. (директор КНП «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка») входить до складу робочої проектної групи ОНП «Стоматологія». У СумДУ за участі роботодавців, представників бізнесу, влади регулярно проводиться інформаційний захід «День кар'єри», спрямований на ознайомлення здобувачів зі шляхами професійного

зростання, кар'єрними можливостями (<http://surl.li/sidy>).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На ОНП «Стоматологія» фахівці-практики, експерти галузі та представники роботодавців залучаються до проведення аудиторних занять. До проведення практичних занять з вибіркової дисципліни «Терапевтична стоматологія» були залучені завідувач стоматологічного відділення КНП «Міська клінічна стоматологічна поліклініка» к. мед. н. Сміянов Ю.В., д. мед. н., професор ХНУ ім. Каразіна Куцевляк В.Ф. Іноземні професори регулярно проводять гостьові лекції для здобувачів: науковий вебінар (2021) «PROJECT WRITING» (чл-кор. Латвійської академії наук д-р Роман Вігер - <http://surl.li/bdzka>); науковий семінар (2021) «Благородні метали в наномедицині» (Доктор Валеріо Воліані - науковий співробітник Італійського інституту технологій (Піза, Італія) - <http://surl.li/bdzke>); Міжнародний семінар «ImmunoPET imaging of biomarkers for immune checkpoint blockade therapy» (2021) д-р Аруцелван Натараджан Стенфордський університет - <http://surl.li/bdzyd>); лекція професорів Андерс Берлунг та Маджид Ебрахімі з університету Умео (Швеція) з основних проблем ендодонтії (2019); лекція професора Mariusz Duda (Katowice, Poland, 2018)) з імплантопротезування; професор Альта Ана Дафі з Йорданського університету (м. Амман) з основних питань пародонтології (2019). Оголошення про такі заходи розміщуються на сторінках новин сайтів НН МІ (<http://surl.li/juht>), СумДУ (<http://surl.li/bdzzy>) та платформі фейсбук-групи НТСА інституту (<http://surl.li/owuq>).

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Стимулювання професійного розвитку викладачів в СумДУ забезпечується урахуванням сертифікатів професійної майстерності, виданих міжнародними центрами сертифікації, підвищення кваліфікації міжнародного рівня у рейтингу структурних підрозділів (<http://surl.li/ffci>). Наявність практичного досвіду враховується при визначенні терміну контракту, а також рейтингу викладачів в конкурсі «Кращі науково-педагогічні працівники» (<http://surl.li/ffcd>). Крім цього, Центр розвитку кадрового потенціалу (<http://surl.li/osit>) СумДУ організовує навчання викладачів понад 30 програм підвищення. Згідно положення СумДУ (<http://surl.li/kzgt>) реалізується підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з відривом та без відриву від основної діяльності. Підвищення кваліфікації викладачів в ін. установах і організаціях зараховується в накопичувальній системі підвищення кваліфікації. Більшість викладачів групи забезпечення мають сертифікати зі знання англійської мови (рівень B2). Викладачі, задіяні на ОНП, проходять підвищення кваліфікації та різного роду стажування за кордоном та в Центрі: Погорелов М.В. (Латвія, 2019; Швеція, 2019), Замора О.М. (США, 2018; Ізраїль, 2019), Артюхов А.Є. (Польща, 2020; Польща 2018), а також долучаються до наукових та освітніх заходів за кордоном: Артюхов А.Є. (Румунія, 2018; Польща, 2018), Замора О.М. (Чехія, 2018); Бойко О.П. (СумДУ, 2021); Купенко О.В. (СумДУ, 2019); Лахтін Ю.В. (СумДУ, 2018); Москаленко П.О. (СумДУ, 2017).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

СумДУ має ліцензію на підвищення кваліфікації НПП за програмами з інноваційної педагогічної діяльності та з електронних засобів і дистанційних технологій навчання. ЦРКП СумДУ (<http://crkp.sumdu.edu.ua/uk/>) постійно організовує ряд заходів, спрямованих на підвищення викладацької майстерності НПП, зокрема «Основи викладацької роботи в університеті», «Ораторське мистецтво, або мистецтво красномовства», «Дистанційні технології навчання у СумДУ», «Керівництво науковою роботою студента/аспіранта» та ін. З метою активізації діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти, поширення кращого досвіду, додаткової мотивації НПП в університеті запроваджено ряд конкурсів, у т. ч. конкурси педагогічних інновацій, на кращу колекцію навчальних матеріалів, на розроблення електронного контенту масових відкритих онлайн-курсів (<http://surl.li/ffps>), «Кращі науково-педагогічні працівники» (<http://surl.li/ffcd>), «Кращий викладач очима студентів» (<http://surl.li/ffce>) та ін. Ряд показників, які характеризують якість навчально-наукової роботи, враховуються при визначенні рейтингу структурних підрозділів (<http://surl.li/ffci>) з відповідними мотиваційними механізмами стимулювання. Можливість підвищення педагогічної майстерності для НПП передбачена програмами стажування, в тому числі міжнародного, у яких викладачі задіяні на ОНП.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Особлива увага приділяється забезпеченню фінансової стійкості та збалансуванню грошових потоків. З метою підвищення ефективності витрат та стимулювання до зростання надходжень діє система субрахунків структурних підрозділів СумДУ. Економічна ефективність СумДУ дозволяє забезпечувати фінансування розвитку інфраструктури та оновлення навчально-лабораторного обладнання. Надається доступ до наукових баз даних (Web of Science, Scopus, HighWire Press, Academicjournals, PubMed Central, BioMed Central, Free Medical Journals, Medical Heritage Library). Здійснюється передплата на періодичні видання. Аудиторії та лабораторії обладнані аудіовізуальною апаратурою та технічними засобами. У навчально-науковій роботі використовується понад 2,5 тисячі технічних засобів, більше 3,7 тисячі комп'ютерних робочих місць з ліцензійним програмним забезпеченням

(загальна кількість ліцензій на програмні продукти перевищує 26 тис.). Здобувачі виконують наукові дослідження на базах СумДУ: університетської клініки (<http://surl.li/grsc>), ЦККНО МІ СумДУ (<http://surl.li/tfjh>), РІС "Екомедхім" (<http://surl.li/bfhub>), центру патоморфологічних досліджень (<http://surl.li/bfhcp>), лабораторії молекулярно-генетичних досліджень (<http://surl.li/bfhdb>), лабораторії «Біонаноккомпозит» (<http://surl.li/bfhcd>), україно-шведського дослідницького центру (<http://surl.li/bfhct>), центру електронної мікроскопії та мас-спектрометрії, лабораторії віртуальної реальності ULAB, віварію та ін.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Якісне освітнє середовище СумДУ передбачає: врахування потреб та інтересів здобувачів і здійснюється за їх активної участі на засадах партнерства, в т.ч. в рамках діяльності НТСА. СумДУ стимулює участь здобувачів у дослідницькій діяльності, удосконалюючи освітній процес збільшуючи кількість аудиторій з креативним простором. Створено стартап-центр СумДУ, запроваджено сучасні технології змішаного навчання, забезпечується належне фінансування розвитку інфраструктури. За допомогою сервісу «Особистий кабінет» вдосконалено комунікаційну складову ОП. До послуг здобувачів унікальні в Україні - Легкоатлетичний манеж та Центр пляжного волейболу, 30 спортзалів, 2 плавальних та реабілітаційний басейни, 2 стадіони, 10 спортмайданчиків, лижна база, спортивно-оздоровчий табір. Для здобувачів створені та діють: культурно-мистецький центр (<http://surl.li/kgxs>), різні гуртки (<http://surl.li/kgxu>), клуби (<http://surl.li/kgxv>), Студентський клуб SPORTLINE (<http://surl.li/bearu>). Фінансується комплекс громадського харчування, численні соціальні ініціативи – дотації комплексу громадського харчування СумДУ, надання матеріальної допомоги, стипендії тощо. Виявлення рівня задоволення студентів освітнім середовищем ЗВО здійснюється через анкетування. За результатами опитування у 2021 році аспірантів в повній мірі задовольняють можливості доступу до наукометричних баз даних, підтримка реалізації ОНП «Стоматологія» в частині лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього забезпечується системою заходів щодо охорони праці, дотримання техніки безпеки, санітарних норм та правил, правил протипожежної безпеки, а також налагодженою системою охорони порядку. Психологічна служба СумДУ (<http://surl.li/ffpx>) надає безкоштовну підтримку здобувачам та викладачам університету. Основним механізмом забезпечення психічного здоров'я є створення в університеті відповідної атмосфери, яка, серед іншого, визначена Кодексом корпоративної культури СумДУ (<http://surl.li/ffay>). Діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» (<http://surl.li/ffpy>), у якому є можливість залишити дітей на час перебування батьків у СумДУ, батькам надається інформаційна, психологічна, соціально-педагогічна підтримка. Сторінка на сайті щодо соціального обличчя СумДУ (<http://surl.li/ffsg>). Для забезпечення освітнього середовища, безпечного для життя та здоров'я здобувачів в умовах розповсюдження COVID-19, згідно наказів ректора було вжито ряд заходів, спрямованих на зміни в організації навчального процесу, контролю допуску до університету працівників та здобувачів тощо (<http://surl.li/fyrs>). Усі необхідні обстеження співробітники та здобувачі освіти проходять на базі Університетської клініки (<http://surl.li/grsc>).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Інформаційна підтримка реалізується через інтегроване середовище: АСУ «Університет», у т.ч. електронні особисті кабінети викладачів і здобувачів; системи електронного навчання Umix, OCW, LecturED, інформаційну бібліотечну систему; сайт факультету; програмні продукти Google. Основну інформаційну підтримку здобувачів забезпечує сайт кафедри, на якому створена сторінка для аспірантів (<http://surl.li/bdyru>), сайт Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації (<https://doctorate.sumdu.edu.ua/uk/>), особисті електронні кабінети Методичні матеріали для аспірантів є у вільному доступі на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/bdyru>), додатково викладачі забезпечують поширення навчальних матеріалів засобами електронного зв'язку, через соціальні мережі та месенджери. Здобувачі використовують можливості індивідуального, групового, дистанційного консультування з викладачами у зручний час. Проводиться регулярне інформування щодо додаткових освітніх та позаосвітніх можливостей. Працевлаштування аспірантів та випускників забезпечується на рівні університету (діє відділ практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів, оприлюднено бази практик - <http://surl.li/rvvs>) і навчального підрозділу. Діє стартап-центр, на базі якого за європейськими програмами проводяться навчальні курси, майстер-класи, коучтренінги, пітчінги ініціатив, краш-тести аспірантських проєктів тощо. Аспіранти можуть отримати в персональне використання ліцензійної операційної системи та пакети прикладного програмного забезпечення у рамках пільгового академічного ліцензування (<http://surl.li/beavb>). Також здобувачі можуть користуватися консультативною підтримкою всіх підрозділів СумДУ: управління міжнародного співробітництва, науково-дослідної частини, центрів професійної та післядипломної освіти, розвитку кадрового потенціалу навчального закладу, забезпечення якості вищої освіти тощо. Якість підтримки здобувачів досліджується у співпраці з органами студентського самоврядування та їх профспілковими організаціями. Під час опитування (листопад 2021 року) аспіранти демонструються високий рівень задоволеності підтримкою, що надається під час навчання в університеті (<http://surl.li/bfveuПро>). Про це свідчать і результати дискусії під час проведення фокус-групового дослідження (<http://surl.li/bfvny>).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими

освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

СумДУ для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб і можливостей створює інклюзивне освітнє середовище (<http://surl.li/ffqe>). Для аспірантів, які не мають можливості відвідувати університет, створені умови для здобуття освіти онлайн. Інклюзивне здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами передбачає навчання у формі індивідуального графіка в загальних групах згідно Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком (<http://surl.li/ffcz>) або навчання в інклюзивних групах (Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти - <http://surl.li/ffqg>). Усі без винятку навчальні корпуси й гуртожитки облаштовані пандусами, встановлені підіймальні платформи для людей з інвалідністю, розробляються таблички і вказівники, надруковані шрифтом Брайля. В університеті працюють психологічна служба, координаційний центр гуманітарної політики. Реалізується проєкт «Університет, дружній до сім'ї» (<http://surl.li/obyj>), що сприяє гендерній рівності, створенню рівних можливостей в отриманні освіти молодими батьками. Зокрема забезпечено можливість знаходження дітей під професійним наглядом на час перебування батьків в університеті. Здобувачі з особливими освітніми потребами за ОНП «Стоматологія» на сьогодні не навчаються, проте наведена інформація свідчить про створення достатніх можливостей для реалізації такого права.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

В університеті діє Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<http://surl.li/ffat>), а також створена на постійній основі Комісія з етики (доброчесності) та управління конфліктами, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між всіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами. Виявлення та вирішення конфліктних ситуацій регулюється у тому числі Кодексом корпоративної культури СумДУ (<http://surl.li/ffay>), Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/ffbb>), наказом ректора «Про запобігання корупції» <http://surl.li/ffbd>, Положенням про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін <http://surl.li/ffbe>, та іншими внутрішніми нормативними документами. Крім зазначеного, в СумДУ на постійній основі у партнерстві з Представництвом Фонду ім. Ф. Еберта функціонує гендерний ресурсний центр (<http://surl.li/obun>), який з 2015 р. координатором Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти. Стратегічним завданням цього центру є проведення гендерного аудиту в університеті. Під час реалізації ОНП підготовки докторів філософії зі спеціальності 221 Стоматологія в СумДУ не виникало ситуацій щодо врегулювання конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Політика та система забезпечення якості навчальної діяльності та вищої освіти СумДУ (<http://surl.li/ffqo>, <http://surl.li/kisk>) формують нормативну основу для процедур забезпечення якості ОП. Розробка, затвердження, моніторинг, перегляд ОП регулюються Положенням про освітні програми (<http://surl.li/ffqp>), Методичною інструкцією «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» (<http://surl.li/ffqj>). Відповідно до нормативної бази СумДУ та рекомендацій ради із забезпечення якості відбувається перегляд та оновлення/модернізація ОП за його результатами.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

ОП може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім цілі, загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання, передбачених стандартом і профілем ОП. Підставами для оновлення є: пропозиції РПГ, викладачів, здобувачів, їх представницьких органів; висновки експертної ради роботодавців; рекомендації інших зовнішніх стейкхолдерів; результати опитувань стейкхолдерів; зміни ресурсних умов реалізації ОП. Результати оновлення відбиваються в елементах ОП (навчальному плані, робочих програмах дисциплін, програмах практик). Модернізація ОП передбачає зміни в її змісті та умовах реалізації, і може стосуватись усіх її компонентів, здійснюється: у разі зміни Національної рамки кваліфікацій, стандартів вищої освіти; за результатами зовнішньої/внутрішньої оцінки якості; за ініціативою керівництва СумДУ, Медичного інституту в разі аналізу динаміки набору здобувачів; за ініціативою гаранта ОП або РПГ за відсутності набору абітурієнтів на ОП; з ініціативи ключових стейкхолдерів для врахування змін, що відбулися в науковому полі, на ринку освітніх послуг або ринку праці. Модернізована ОП проходить повторне затвердження. За результатами останнього перегляду з урахуванням змін у місії та стратегії СумДУ (<http://surl.li/ffqm>) та наведених вище факторів до ОП внесено такі основні зміни: у частині загальних та фахових компетентностей та програмних результатів навчання; уточнена мета ОП; оновлене її ресурсне забезпечення; доповнені додатки «Матриця відповідності компетентностей дескрипторам НРК» і «Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей дескрипторам НРК»; додано вибірк

дисципліни загальної підготовки («Сучасні технології медіатизації наукової діяльності», «Інтелектуальна власність та трансфер технологій» (протокол РПГ від 23.06.2021 №5).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі беруть участь у процедурах забезпечення якості через членство в органах самоврядування, у НТСА СумДУ та НТСА МІ, у Раді із забезпечення якості СумДУ та Радах із забезпечення якості структурних підрозділів, у роботі РПГ з розробки та супроводження ОП та Студентської агенції сприяння якості освіти. Зворотний зв'язок з ними забезпечується через: - періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (<http://surl.li/ffbe>). За результатами оцінювання проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів» (<http://surl.li/ffce>). Викладачі, які продемонстрували «Недостатній» та «Низький» рівні якості організації освітньої діяльності отримують рекомендації щодо проходження курсів підвищення кваліфікації; - опитування щодо якості освітніх програм; - опитування за запитом з окремих проблемних питань, та при моніторингу стану забезпечення якості підготовки в інституті. Пропозиції здобувачів за результатами опитувань враховуються для підвищення якості навчання, викладання і наукового керівництва. Здобувачі своєчасно інформуються про терміни обговорення проєктів ОП та відповідно можуть надавати свої пропозиції для подальшого розгляду на засіданнях РПГ (протокол РПГ від 23.06.2021 №5).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Студентське самоврядування безпосередньо бере участь у процедурах внутрішньої системи забезпечення якості ОП через членство у Раді із забезпечення якості СумДУ, Раді із забезпечення якості Навчально-наукового Медичного інституту, Раді із забезпечення якості ННЦ ПКВК. До складу Центру забезпечення якості вищої освіти включена Студентська агенція співдії якості освіти, що формується з представників кожного інституту/факультету (<http://surl.li/qqcn>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Реалізовано такі форми співпраці з роботодавцями у сфері забезпечення якості ОП:
- експертиза ОП. Рецензенти ОП: зав. стомат. відділення КНП «Міська клінічна стоматологічна поліклініка» к.мед.н. Сміянов Ю.В.; професор кафедри стоматології ХНУ ім. Каразіна Куцевляк В.Ф.;
- участь у роботі РПГ: директор КНП «Обласна клінічна стоматологічна поліклініка» к.мед.н. Савченко В.В. (наказ №1270-І від 02.12.2021 року);
- участь в експертній раді роботодавців, створеній у 2017 році, що функціонує в оновленому складі згідно з наказом №0195-І від 24.02.2020, та включає: Голову Асоціації приватно-практикуючих лікарів-стоматологів Кекух В.В.; директора КНП «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка» Савченко В.В.; директора КНП «Міська клінічна стоматологічна поліклініка» Сметанін М.О.; директорів стоматологічних поліклінік м.Ромни Боряк Н.М. і м.Шостка Цецерська Н.П. Вони беруть участь у визначенні цілей програми, програмних компетентностей і результатів навчання. Після затвердження ОП експерти здійснюють її періодичний перегляд для оцінки змістовності програми, навчальних планів, достатності обсягу практичної підготовки, відповідності знань та вмінь здобувачів вимогам ринку праці. Її рішення є підставою для внесення змін у ОП та навчальні плани (протокол № 13 від 24.06. 2021 р.). Пропозиції щодо обговорення ОП роботодавцями надаються через сторінку <http://surl.li/ffbx>.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Збирання та врахування інформації щодо працевлаштування випускників здійснюється у межах НН МІ на сторінці сайту (<http://surl.li/bfggh>). Інформація про відомих випускників СумДУ розміщена на центральному сайті університету. На випускових кафедрах ведеться системна робота з аналізу основних траєкторій працевлаштування випускників для визначення необхідних компетентностей і результатів навчання для успішного працевлаштування за фахом. При цьому здійснюється аналіз частки працевлаштованих випускників. Випускники, які мають достатній практичний досвід, запрошуються гарантом для оцінки ОП з метою її вдосконалення. Випускники також запрошуються на профорієнтаційні заходи для спілкування з абітурієнтами та здобувачами вищої освіти. Оскільки за спеціальністю 221 Стоматологія третього рівня ВО відбувся набір в 2018 році, то перший випуск буде здійснено у 2022 році. Саме тому кафедра ще не має досвіду збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху і траєкторій працевлаштування випускників за ОП. Але відповідальним на кафедрі стоматології за створення бази даних випускників розпочалася робота по заповненню бази випускниками ОКР «спеціаліст» і другого рівня ВО.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності здійснюється відповідно до нормативних документів СумДУ: «Положення про систему забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету» (<http://surl.li/kisk>).

У СумДУ реалізується комплексна ВСЗЯ відповідно до сформованої інституційної структури, зокрема шляхом опитування. Результати опитувань обговорюються на засіданнях РПП, Ради із забезпечення якості інституту та Ради забезпечення якості СумДУ. Зокрема, в опитуванні, проведеному Центром забезпечення якості вищої освіти СумДУ (2018 р.) - <http://surl.li/qrfrp>, частина аспірантів відмітили складність пошуку викладача для отримання консультації. Для виправлення цього недоліку здобувачам було акцентовано увагу на тому, що викладачі здійснюють консультації за графіком, розміщеним на сайті кафедри. Результати опитування 2019 року (<http://surl.li/qrpfk>) показали, що кількість осіб, що мали проблеми з консультуванням зменшилася втричі. Опитування у 2021 р. (<http://surl.li/bfveu>) показало, що 25 % респондентів зазначили доцільність розширення переліку дисципліни для формування професійних компетентностей, для формування компетентностей у сфері педагогічної діяльності, для формування загальних компетентностей. При перегляді ОНП на 2022/23 навчальний рік члени РПП максимально врахують побажання здобувачів. Для вдосконалення ВСЗЯ на рівні кафедр в СумДУ здійснюється щорічна перевірка їх діяльності за системою критеріїв та показників перевірки, розробленими Бюро моніторингу якості освіти та освітньої діяльності (БМ). Узагальнений за інститутом акт перевірки з зазначенням виявлених недоліків у діяльності кафедр, термінів їх усунення, рекомендацій щодо покращення діяльності надається БМ для подальшого врахування в покращенні ВСЗЯ навчальних підрозділів. Результати перевірок обговорюються на засіданні кафедр і Ради з якості медичного інституту. У ході проведення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти Радою із забезпечення якості вищої освіти НН Медичного інституту виявлений недолік, пов'язаний з відсутністю у силабусах вибіркової навчальних дисциплін інформації про можливість проведення занять в дистанційному режимі за умов карантинних обмежень. Заходи, визначені за результатами перевірки, виконані у повному обсязі протягом встановленого терміну. На рівні СумДУ проводиться комплексна перевірка стану забезпечення якості підготовки фахівців і розвитку наукової діяльності інститутів/факультетів, її результати розглядаються і затверджуються на Вченій раді СумДУ. Результати оцінювання освітньої та наукової діяльності НН Медичного інституту та заходи щодо їх покращення схвалені вченою радою СумДУ (<http://surl.li/qrfrf>). Також на Раді з якості СумДУ розглядалися питання «Про якість освітнього компонента при підготовці докторів філософії» (<http://surl.li/oxer>) та «Якість освітньої складової при підготовці докторів філософії та заходи щодо її покращення» (<http://surl.li/bfkrur>). за результатами яких прийнято відповідні рішення.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитації інших ОП були враховані під час удосконалення цієї ОП?

Оскільки акредитація за ОНП Стоматологія є первинною, результатів зовнішнього оцінювання забезпечення якості вищої освіти, що беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає. Водночас, при розробці ОНП були враховані зауваження та пропозиції, висловлені при акредитації ОНП Медицина та ОНП Біологія, а саме: збалансувати зміст Програми вступного іспиту із спеціальності; більш активно популяризувати й використовувати процедуру визнання результатів навчання здобувачів, отриманих в інших закладах освіти під час академічної мобільності та у неформальній освіті; рекомендовано переглянути структурно-логічну схему ОП для гармонізації навантаження здобувачів за семестрами. Ці рекомендації були враховані при удосконаленні ОНП Стоматологія. Програма вступних іспитів з спеціальності максимально збалансована за всіма основними розділами стоматології (терапевтична, хірургічна, ортопедична, стоматологія дитячого віку). Під час консультування і спілкування наукових керівників зі здобувачами акцентується їх увага на можливості визнання і перерахування результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності і неформальної освіти. Враховані зауваження за результатами акредитації ОПП «Стоматологія» (доповнено каталог вибіркової дисциплін циклу фахової підготовки, активізована робота щодо міжнародної академічної мобільності здобувачів, оприлюднена на сайті СумДУ інформація щодо складу та діяльності представників органів студентського самоврядування - <http://surl.li/bfpra>).

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота є учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОНП як члени РПП.

На рівні НН МІ викладачі входять до складу Ради із забезпечення якості вищої освіти. Для належного ВСЗЯ ОП відбувається безперервний професійний розвиток викладачів, що забезпечується:

1) системою підвищення кваліфікації;

2) комплексом наукових і методичних заходів різного рівня, зокрема:

- загальноуніверситетські семінари («Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ», «Викладач як ключовий стейкхолдер забезпечення якості освіти», «Зміни в системі ліцензування та акредитації як засіб забезпечення якості у вищій освіті» тощо);

- кафедральні наукові семінари з актуальних питань науки;

- кафедральні методичні семінари, метою яких є оптимізація структури та змісту навчальних дисциплін;

- обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні, пошук шляхів вдосконалення педагогічної майстерності;

- розвиток навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності.

Учасники академічної спільноти мають можливість впливати на процеси внутрішнього забезпечення якості вищої освіти шляхом участі в опитуванні НПП щодо моніторингу якості організації освітнього процесу та створених умов праці в СумДУ. Шляхом організованого РПП опитування представників академічної спільноти встановлюється зворотній зв'язок з викладачами.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості (ВСЗЯ) СумДУ (<http://surl.li/ffbu>) має п'ять інституційних рівнів:

1 рівень: здобувачі, які беруть участь у ВСЗЯ через опитування.

2 рівень: рівень розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП: РПП на чолі з гарантом (керівник РПП), групи забезпечення, випускові кафедри.

3 рівень: рівень НН Медичного інституту: Рада із забезпечення якості, що відповідає за розгляд, оновлення та вдосконалення ОП, що реалізуються в НН Медичному інституті.

4 та 5 рівні: загальноуніверситетські. 4 рівень включає спеціально створені підрозділи, до виключної компетенції яких відносяться процеси ВСЗЯ (Рада із забезпечення якості вищої освіти та Центр забезпечення якості вищої освіти); 5 рівень - органи загального управління, частина функцій яких пов'язана з процесами ВСЗЯ (Наглядова, Вчена рада та ректор).

У процесах, пов'язаних з функціонуванням ВСЗЯ, беруть участь органи студентського самоврядування та Студентська агенція співдії якості освіти. У ВСЗЯ також беруть участь загальноуніверситетські служби і відділи. Розподіл функціональних обов'язків, повноважень та прав усіх цих підрозділів викладений у відповідних локальних нормативних актах, розміщених на сайті СумДУ (<http://surl.li/kisk>).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<http://surl.li/fezf>); Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти доктора філософії в СумДУ (<http://surl.li/skzx>), Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/ffbb>), Кодексом корпоративної культури (<http://surl.li/ffay>), Статутом (<http://surl.li/ffrg>) та іншими нормативними актами, які розміщені в розділі «Реєстр основної нормативної бази СумДУ» (<http://surl.li/kguz>) на сайті університету і є загальнодоступними. Основні нормативні акти доводяться до відома і докладно пояснюються студентам-першокурсникам на вступних лекціях у перший день навчання. Також в СумДУ для інформування здобувачів та співробітників про введення і дію, зміну, відміну нормативних актів тощо використовується система електронних особистих кабінетів (<http://surl.li/kivo>).

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

Відповідно до термінів перегляду та оновлення ОНП з метою отримання пропозицій чи зауважень від стейкхолдерів в СумДУ існує практика оприлюднення проектів ОНП для обговорення не пізніше ніж за місяць до затвердження на офіційному веб-сайті у Каталозі освітніх програм як проекти до обговорення. Проект ОНП «Стоматологія» на 2021 рік було оприлюднено для широкого обговорення за посиланням (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1800>). Обговорення проекту ОНП «Стоматологія» на 2021 рік відбувалося з 23.05.2021 по 23.06.2021. Представники стейкхолдерів мали змогу надсилати відгуки і пропозиції через онлайн форму. За результатами обговорення ОНП була сформована узагальнена таблиця-звіт щодо врахування побажань стейкхолдерів, оприлюднена на сайті кафедри (<http://surl.li/bfvhk>).

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

СумДУ своєчасно оприлюднює на своєму веб-сайті в Каталозі освітніх програм у вільному доступі інформацію про всі ОП, що реалізуються в університеті, для інформування всіх зацікавлених сторін. Інформація щодо ОНП «Стоматологія» розміщена у вільному доступі за адресою: <https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1883> та <http://surl.li/bfvfn>.

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Зміст, обсяг та складові ОП відповідають порядку підготовки докторів філософії (<http://surl.li/rsin>) і формують всі передбачені компетентності. ОК1 забезпечує розуміння теоретичних засад наукового пошуку, онтології, епістемології досліджень. ОК2-5 спрямовані на повноцінну підготовку щодо інноваційної педагогічної діяльності та управління проектами, формування навичок методики й методології проведення досліджень та підготовки наукових праць. ОК6-7 формують вміння презентувати й викладати результати досліджень українською та іноземною мовами. Наукові інтереси аспірантів забезпечені ОК8-10, що формують фахові компетентності. Подальша індивідуалізація підготовки для проведення досліджень здійснюється за допомогою вибіркового фахових дисциплін, що орієнтовані на інтереси аспірантів і враховують науково-дослідні теми кафедри стоматології (<http://surl.li/bfvgr>; <http://surl.li/bfvgru>; <http://surl.li/bfvgrw>). З цієї ж метою здобувач має змогу формувати індивідуальну траєкторію шляхом вибору дисциплін з інших рівнів та ОП, зарахування результатів неформальної освіти тощо. Забезпечено

можливість участі аспірантів у НДР, міжнародних проєктах, програмах академічної мобільності та стажуваннях. Наукові інтереси здобувачів реалізуються також через можливість вибору теми роботи і наукового керівника, який є професіоналом з обраної теми і його науковий напрямок (публікації) дотичні темі обраного наукового дослідження аспірантів (<http://surl.li/bfvge>).

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

Цикли дисциплін загальної та професійної підготовки за ОП містять обов'язкові і вибіркові компоненти, що формують навички дослідницької діяльності з урахуванням специфіки наукового дослідження в предметній сфері. Для набуття таких навичок за ОК2–ОК6 передбачено: 1) виконання індивідуального дослідницького проєкту: аспіранти готують наукову статтю за IMRaD структурою (ОК6), розробляють групову дослідницьку пропозицію (ОК5), звітують про індивідуальний дослідницький проєкт (ОК3, ОК6); 2) індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації (ОК2); 3) практичні заняття із формування та аналізу гіпотез (ОК3); 4) виконання пошуково-дослідного завдання (ОК3); 5) виконання індивідуального навчального завдання та підготовка "карти пам'яті" (ОК4). Загальний обсяг кредитів з блоку універсальних навичок науковця (ОК2–ОК6) становить 18 кредитів ЄКТС що є достатнім для формування базових дослідницьких навичок у здобувачів та забезпечення відповідних ПРН: ОК2 формує ПРН1, ПРН2; ОК3 – ПРН1, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН7; ОК4 – ПРН6; ОК5 – ПРН1, ПРН4, ПРН5; ОК6 – ПРН1, ПРН3, ПРН4. За результатами опитування у 2021 р. 100% аспірантів вважають, що зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності. Поглиблюють відповідну дослідницьку підготовку аспірантів дисципліни вільного вибору (<http://surl.li/bffaj>), які аспірант обирає, виходячи із напряму свого наукового дослідження.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Повноцінну підготовку здобувачів до викладацької діяльності за спеціальністю 221 Стоматологія відповідно до ОНП забезпечується обов'язковими освітніми компонентами ОК4 «Інноваційна педагогічна діяльність» та ОК10 «Педагогічна практика за професійним спрямуванням». До цього процесу залучено й інші освітні компоненти ОНП: ОК1 «Філософія науки» (Тема 9 Логічний аналіз мови), ОК2 «Культура наукової української мови» (Тема 3 Мовні засоби української наукової мови. Тема 9 Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії), ОК6 «Методика підготовки наукових праць» (Тема 2 Етапи написання академічних текстів. Тема 7 Бібліографічний опис. Тема 8 Цитування та посилання). При вивченні цих ОК аспіранти набувають досвід педагогічної й навчально-методичної діяльності та застосування сучасних освітніх технологій, розвивають професійно-педагогічні компетентності. У ході практики передбачено вивчення теоретико-методичних аспектів організації педагогічної діяльності та викладання фахових дисциплін, розроблення навчально-методичного застосунку, проведення відкритого заняття тощо. Дисципліни забезпечують набуття ЗК1, ЗК6, ФК1, ФК2, ФК4, ФК6 та досягати ПРН6.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Під час вступу здобувачі подають заяву та письмову дослідницьку пропозицію з зазначенням тематики майбутніх досліджень в Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації (<http://surl.li/odkm>). Зважаючи на них, здійснюється підбір потенційних наукових керівників. Темі наукових досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії проходять обов'язкове обговорення та затвердження на засіданнях кафедр (за присутності наукового керівника та здобувача), вчених рад НН МІ та затверджуються Вченою радою університету. Наукові дослідження аспірантів ОНП повноцінно відповідають інтересам їх керівників, виконуються в рамках діючих науково-дослідних робіт кафедр, що забезпечує тематичну дотичність та спадкоємність наукових здобутків в рамках існуючих наукових шкіл (<http://surl.li/bfvge>). Узгодженість наукових інтересів керівника та здобувача підтверджується спільними публікаціями і сприяє більш тісній співпраці та досягненню консенсусу наукового керівника та аспіранта щодо ключових положень, які виносяться на захист дисертації.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

В СумДУ проводяться більше 20 регулярних науково-практичних конференцій, на яких аспіранти мають змогу проводити апробацію отриманих результатів. Діє 2 Центри колективного користування науковим обладнанням (<http://surl.li/beeqz>). В університеті працює близько 50 лабораторій, навчально-наукових та науково-дослідних різного спрямування. НТСА (<http://surl.li/beerq>) щороку проводить конкурс на отримання гранту, який спрямований на стимулювання і підтримку наукових досліджень аспірантів із загальним фондом 180 тис. грн. Передбачена можливість направляти здобувачів у відрядження, які фінансуються за рахунок: 1) субрахунків кафедр та інститутів; 2) коштів, які передбачені кошторисами держбюджетних НДР (у разі, якщо аспіранти є виконавцями відповідних НДР з оплатою праці). На кафедрах, де проходить підготовка здобувачів ОНП, проводяться наукові семінари. За результатами проведених досліджень здобувачі представляють дисертацію на апробаційній раді медінституту (<http://surl.li/oxrc>). В СумДУ проводяться періодичні наукові конференції: "Biomedical perspectives" та "Перший крок у науку", семінари та літні школи для аспірантів, видається Journal of Clinical and Experimental Medical Research. У рамках зазначених конференцій здобувачі представляють результати своїх наукових досліджень та публікують напрацювання у збірниках тез конференцій. Здобувачі мають безкоштовний доступ до наукової літератури за спеціальністю та світових інфоресурсів та баз даних.

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

СумДУ надає можливості для активного залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, зокрема для реалізації права здобувачів освіти на академічну мобільність, зокрема аспіранти можуть пройти наукове або мовне стажування, а також навчатися у зарубіжних ЗВО за міжнародними програмами академічної мобільності. Заходи міжнародної академічної мобільності прописуються в індивідуальних планах аспірантів. В університеті проводяться семінари для аспірантів щодо організації та методичного супроводу участі у міжнародних грантових програмах. Крім того, аспіранти мають змогу долучитися до міжнародних наукових проектів, що здійснюються науковими колективами СумДУ, а також презентувати результати наукових досліджень на міжнародних наукових конференціях. Результати досліджень аспірантів публікуються в іноземних та вітчизняних наукових журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах SCOPUS та WoS, матеріалах конференцій зокрема англійською мовою. У СумДУ існує система фінансової мотивації за наукові публікації у виданнях, які обліковуються базами SCOPUS та WoS, що стимулює аспірантів до оприлюднення результатів наукових досліджень у зарубіжних виданнях. Аспіранти ОНП Стоматологія проходили стажування: Білоконський В.В. (Польща, 2021), Трофименко В.Ю. (Польща, 2021), Звягін С.М. (Польща, 2020). Здобувачі Савченко Д.В., Хотєєв Є.О., Ажар А.В. отримали запрошення на стажування за програмою Erasmus+ на травень 2022 р. (Університет Умео, Швеція).

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

СумДУ пройшов Державну атестацію у частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності за п'яти напрямками та підтвердив високий рівень наукової діяльності, увійшовши до кваліфікаційної групи А за чотирма напрямками: «Гуманітарні науки та мистецтво», «Суспільні науки», «Математичні науки та природничі науки», «Технічні науки» та до групи В – за напрямом «Біологія та охорона здоров'я» (<http://surl.li/bfkyj>). Наукові керівники аспірантів залучаються до виконання НДР державної реєстрації: «Наукове обґрунтування оптимізації та розробки методів діагностики, лікування і профілактики основних стоматологічних захворювань у населення різних вікових груп» (<http://surl.li/bfvgr>), «Стоматологічні аспекти мовленнєвих порушень» (<http://surl.li/bfvgu>), «Клініко-лабораторне обґрунтування застосування сучасних медичних технологій в діагностиці, лікуванні та профілактиці захворювань органів порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки» (<http://surl.li/bfvgw>). Також виконують госпрозрахункові проекти на підставі господарчих договорів: «Удосконалення методів сіалометричних досліджень у стоматологічних хворих» (керівники Мокаленко П.О., Лахтін Ю.В., аспіранти Білоконський В.В. та Москаленко І.В.), «Вивчення порушень мовлення у стоматологічних хворих» (керівник Лахтін Ю.В., аспіранти Білоконський В.В., Трофименко В.Ю., Москаленко І.В.). Усі наукові керівники результати досліджень публікують у журналах, що індексуються БД Scopus, фахових виданнях, отримують патенти.

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Документом, що регламентує норми та правила професійного спілкування та поведінки між учасниками освітнього процесу з академічної доброчесності (далі - АД) є «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ» (<http://surl.li/ffat>). Відповідним рішенням Наукової ради затверджено перелік заходів з розвитку напряму дослідницької доброчесності як частини системи забезпечення якості наукової діяльності (<http://surl.li/rhvn>). Моніторинг дотримання норм академічної доброчесності аспірантами здійснюється науковими керівниками впродовж усього періоду навчання та підготовки дисертаційної роботи, редколегіями наукових журналів, оргкомітетами конференцій тощо чрез систему StrikePlagiarism на безоплатній основі (<http://surl.li/plaq>). СумДУ приймає участь у проєкті Erasmus+ KA2 "Open Practices, Transparency and Integrity for Modern Academia" (ОРТІМА) щодо впровадження ідей та кращих європейських практик відкритої науки та дослідницької доброчесності в діяльність вітчизняних університетів. У 2020 р. вперше в Україні проведено 5 вебінарів з дослідницької доброчесності «Дослідницька доброчесність: цінності та виклики». Охоплення: 531 особа, аудиторія – студенти, аспіранти, докторанти, наукові та НПП 246 закладів вищої освіти і наукових установ з України, Канади, Польщі, Молдови.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У разі встановлення порушення академічної доброчесності особами з числа науково-педагогічного персоналу ЗВО справа про порушення розглядається університетською комісією з етики та управління конфліктами з рекомендацією щодо припинення можливості здійснення наукового керівництва, а також притягнення до інших видів відповідальності у відповідності до чинної університетської та національної нормативної бази. Окрім зазначених у нормативній базі ЗВО (зокрема, у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ) видів академічної відповідальності до порушників за рішенням вказаної комісії може бути застосовано відповідальність у вигляді заборони у здійсненні наукового керівництва аспірантами. Під час підготовки аспірантів за ОНП спеціальності «Стоматологія» відсутні випадки порушення академічної доброчесності науковими керівниками.

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Аналізуючи ОП «Стоматологія» третього рівня вищої освіти спеціальності 221 Стоматологія можна виділити наступні сильні сторони:

- тісні зв'язки з роботодавцями (участь у розробці, моніторингу та перегляді ОП, змісту освітніх компонентів, залучення до організації освітнього процесу та аудиторних занять, спільні наукові конференції, зустрічі зі здобувачами тощо);
- наявність сучасного матеріально-технічного забезпечення (клінічні бази роботодавців, стоматологічні кабінети кафедри, Університетської клініки, клінічні зали, фантомний клас, зуботехнічна лабораторія, науково-дослідні центри і лабораторії);
- постійний моніторинг змісту програми такими органами, як Робоча проєктна група, Експертна рада роботодавців зі спеціальності 221 «Стоматологія», Рада із забезпечення якості вищої освіти СумДУ, Рада із забезпечення якості вищої освіти НН Медичного інституту;
- використання інноваційних методів викладання та навчання, зокрема використання інтерактивних методів навчання, що сприяють максимальному залученню аспірантів у освітній процес (система ОСW СумДУ, використання власних мобільних пристроїв), що дозволяє не знижувати можливості та зберігати темп і ефективність освітнього процесу навіть за умов карантинних обмежень;
- успішне поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, що підтверджено публікаціями отриманих результатів, отримання охоронних документів;
- постійне підвищення кваліфікації викладачами дисциплін ОП (вітчизняні та закордонні стажування, участь у семінарах, конгресах, конференціях);
- відповідність ОНП потребам і викликам сучасної стоматології і всім кардинальним змінам, що відбуваються в галузі охорони здоров'я та забезпечення здобувачам вищої освіти набувати професійні компетентності, які сприяють конкурентоспроможності на сучасному ринку праці (конкурентні позиції ОП у регіоні);
- впровадження принципів дотримання академічної доброчесності у освітньо-наукову діяльність;
- проведення НТСА наукових семінарів та майстер-класів з залученням провідних у своєму напрямку досліджень іноземних науковців з висвітленням діяльності у соціальних мережах з метою популяризації сучасних досягнень медичної науки;
- участь аспірантів у виконанні госпдоговірних тем кафедри

Проте, слід визначити і слабкі сторони ОП:

- недостатнє залучення наукових керівників ОНП Стоматологія до участі в міжнародних дослідницьких проєктах;
- недостатнє залучення аспірантів ОНП Стоматологія до участі в закордонних наукових заходах;
- відсутність іноземного контингенту на ОНП, в той час як Стратегією СумДУ на 2020-2026 рр. передбачено нарощування кількості іноземних здобувачів;
- недостатній рівень публікаційної активності здобувачів в високорейтингових періодичних виданнях.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективним для розвитку ОНП Стоматологія вбачається:

- розширити спектр співробітництва з міжнародними партнерами в рамках ОНП Стоматологія;
- розпочати роботу по залученню іноземних вчених до подвійного керівництва здобувачами наукового ступеню доктора філософії ;
- посилити публікаційну активність у високорейтингових наукових періодичних виданнях;
- активізувати участь у наукових і освітніх проєктах міжнародного рівня;
- поглибити роботу щодо інтернаціоналізації процесу підготовки наукових кадрів шляхом збільшення кількості аспірантів, задіяних в програмах міжнародної академічної мобільності за ОНП;
- продовжити роботу щодо залучення роботодавців до удосконалення ОП, особливо в частині їх практичної спрямованості та відповідності ринку праці для покращення рівня працевлаштування випускників програми.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Карпуша Василь Данилович

Дата: 01.02.2022 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК 1. Філософія науки	навчальна дисципліна	<i>Силабус. Філософія.pdf</i>	WVXZqVdT63J5enB/twz+L5nUev2B4+2OupwUgC1apcs=	ЗН1 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо), гуґл клас
ОК 2. Культура наукової української мови	навчальна дисципліна	<i>Силаб. Культура наук. укр. мови.pdf</i>	5LWORCWRj4wdAkJBjXbtdprSShSjaocYvw5wXwlbyUY=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ОК 4. Інноваційна педагогічна діяльність	навчальна дисципліна	<i>Силабус. Інновац. пед. діяльність.pdf</i>	C/oSvo4ylUDbO6BSWVukYVnhpzofLbYXPACvzaMgdYs=	ЗН1 Інформаційно-комунікаційні системи; ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ОК 5. Управління науковими проєктами	навчальна дисципліна	<i>Силабус. Управління науковими проєктами.pdf</i>	plSBPcojIQoApmfBcxNBsJy4MrbzbqIFUTHzRjoNbrC8=	ЗН1 Інформаційно-комунікаційні системи; ЗН2 Бібліотечні фонди; ЗН3 Графічні засоби (малюнки, креслення, схеми, плакати тощо); ЗН4 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; ЗН5 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо); ЗН7 Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ОК 7. Англійська мова академічного спрямування	навчальна дисципліна	<i>Силабус. Англ. мова академ. спрямування.pdf</i>	qZZERNuexR3S7/CV CYxFJoMhQuia1yHaNl47TZUsQPE=	ЗН1 Технічні засоби (звук- і відеозаписи та ін.). ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо). ЗН3 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН4 Програмне забезпечення (для підтримки презентацій повідомлень, конференцій та ін.). ЗН5 Інформаційно-комунікаційні системи.
ОК 8. Актуальні питання оперативної та відновлювальної стоматології	навчальна дисципліна	<i>Силабус. Актуальні питання оперативної та відн. стоматології. денна. 2021.pdf</i>	dpnyMjrzotOAsLInB2qlmZe6ztvTIWe4gIUFcxtIWvo=	ЗН1 Інформаційно-комунікаційні системи. ЗН2 Бібліотечні фонди. ЗН3 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН4 Макети та муляжі (організмів та окремих органів, технічних установок і споруд та ін.). ЗН5 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна

				<p>апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо).</p> <p>ЗН6 Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо).</p> <p>ЗН7 Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.).</p> <p>ЗН8 Спеціалізований стоматологічний кабінет з устаткуванням і стандартним набором стоматологічного інструментарію; набір витратних стоматологічних матеріалів для професійної гігієни, герметизації фісур; комп'ютеризоване робоче місце; навчальні відеофільми.</p>
ОК 9. Сучасні аспекти консервативної стоматології	навчальна дисципліна	Силабус. Сучасні аспекти конс. стоматології. денна. 2021.pdf	rKhqVrbiXxqjhjDVT Z4uMndtz9QGIRMO rRLXM2k3zjk=	<p>ЗН1 Інформаційно-комунікаційні системи.</p> <p>ЗН2 Бібліотечні фонди.</p> <p>ЗН3 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.</p> <p>ЗН4 Макети та муляжі (організмів та окремих органів, технічних установок і споруд та ін.).</p> <p>ЗН5 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проекційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо).</p> <p>ЗН6 Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо).</p> <p>ЗН7 Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.).</p> <p>ЗН8 Спеціалізований стоматологічний кабінет з устаткуванням і стандартним набором стоматологічного інструментарію; набір витратних стоматологічних матеріалів для професійної гігієни, герметизації фісур; комп'ютеризоване робоче місце; навчальні відеофільми.</p>
ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням	практика	Силабус. Пед. практика.pdf	VaUa+pfmUWp3+Ye NyrqCW66gMD+FR nK41I8+mA/Azls=	ЗН1 Засоби навчання забезпечуються базами практики.
ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	навчальна дисципліна	Силабус. Методологія та методи наукових досліджень.pdf	lhSN74SgE68+CSMs 1wgWs8K4q9grMuyK dfcyj6jgBRM=	<p>ЗН1 Бібліотечні фонди;</p> <p>ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;</p> <p>ЗН3 Об'єкти навколишнього середовища;</p> <p>ЗН4 Графічні засоби (малюнки, схеми);</p> <p>ЗН5 Медичні споруди/приміщення та обладнання (Центр колективного користування</p>

				науковим обладнанням Медичного інституту «Центр біомедичних досліджень», Університетська клініка СумДУ, Центр колективного користування науковим обладнанням «Лабораторія матеріалознавства геліоенергетичних, сенсорних та наноелектронних систем»); ЗН6 Обладнання (Laminar box Porsa Ukraine, Fluorescent microscope Axio Lab. A1, Plate-reader Multiscan FC, Visualization system EVOS XL Core Imagine System, CO2 boxes, freezer); ЗН7 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (проектори, екрани, смартдошки)
ОК 6. Методика підготовки наукових праць	навчальна дисципліна	Силабус. Методика підготовки наукових праць.pdf	JzHTBqq/2lWiM5/kEyUS21poZzFOgKM9XqPGdogborY=	ЗН1 Бібліотечні фонди (система Grammarly, софт для перевірки унікальності робіт - Strikeplagiarism.com, доступ до баз даних Web of Science core collection та Scopus); ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі (Комп'ютер Atom DC 1,8GHz - 14 шт. Windows 10, MS Office 365); ЗН3 Графічні засоби (малюнки, схеми); ЗН4 Медичні споруди/приміщення та обладнання (Центр колективного користування науковим обладнанням Медичного інституту «Центр біомедичних досліджень»); ЗН5 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо)

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
110004	Лахтін Юрій Володимирович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом доктора наук ДД 003474, виданий 26.06.2014, Диплом кандидата наук ДК 000367, виданий 26.03.1998, Атестат доцента ДЦ 006369, виданий 23.12.2002, Атестат професора АП 000809,	27	ОК 9. Сучасні аспекти консервативної стоматології	Підвищення кваліфікації: «Інноваційні технології вищої медичної освіти», СумДУ. Посвідчення № 3097 від 03.12.2018 р., 180 год. А. Освіта за ОК 9: 1. Донецький державний медичний інститут ім. М.Горького, спеціальність - стоматологія, кваліфікація – лікар-стоматолог.

виданий
05.03.2019

2. Кандидат медичних наук - за спеціальністю 14.01.22-стоматологія. Тема дисертації «Особливості клініки, діагностики і лікування генералізованого пародонтиту при інвазії ротових найпростіших».

3. Доктор медичних наук зі спеціальності 14.01.22 – стоматологія. Тема докторської дисертації: «Патогенетична роль солей важких металів у розвитку основних стоматологічних захворювань та корекція наслідків їх негативного впливу».

Б. Публікації за ОК 9:

1. Dependence of morphometric parameters of the dental occlusion on the type of the lower jaw growth in children with class II dentofacial anomalies who live in the northern Ukraine / Galich L., Kuroedova V., Lakhtin Yu., Galich L., Moskalenko P. // Georgian Medical News. – 2017. - No 3 (264). – P. 35-39.
2. Юрий В. Смянов, Юрий В. Лахтин. Влияние напряженно-деформационных процессов в эмали зубов на маргинальную проницаемость реставраций I класса с разным дизайном края кариозной полости. Wiadomości Lekarskie 2018, tom LXXI, nr 1 cz II:135-139.).
3. Лахтін ЮВ, Смянов ЮВ. Клінічна оцінка реставрацій при різному дизайні емалевого краю кариозних порожнин I класу за Блеком. Вісник проблем біології і медицини. 2019;1(1):335-40.
4. Смянов ЮВ., Лахтін ЮВ, Романюк АМ., Білоножка ОВ. Щільність прилягання реставраційного матеріалу до емалі зубів з різним формуванням краю кариозної порожнини. Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень. 2019;7(1):20–26.
5. Звягін С. М., Лахтін Ю. В. Резистентність

						<p>емалі при супраоклюзійних контактах окремих зубів у щурів різного віку // EUMJ, 2020;8(1):108-114.</p> <p>6. Yurii V. Lakhtin, Serhii M. Zviahin, Lidia M. Karpez. THE STATE OF THE OPTICAL DENSITY OF THE ALVEOLAR PROCESS OF THE JAWS OF RATS IN SUPRAOCCLUSIVE RELATIONSHIPS OF INDIVIDUAL TEETH IN THE AGE ASPECT. Wiad Lek. 2021;74(8):1800-1803. DOI: 10.36740/WLek202108104</p> <p>В. Досвід практичної роботи за спеціальністю:</p> <p>1. лікар-стоматолог-терапевт у Сумській міській клінічній стоматологічній поліклініці з 1986 р. по 1994 рік (трудова книжка), та з 1995 по 2019 рік (довідка з лікувального закладу №13 від 28.03.2019 р.).</p> <p>2. Лікар терапевт-стоматолог вищої категорії. (Наказ УОЗ Сумської облдержадміністрації № 43-к від 14.04.17 р.).</p>	
58589	Погорєлов Максим Володимирович	доцент, Суміщення	Навчально-науковий медичний інститут	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2001, спеціальність: 110101 Лікувальна справа, Диплом доктора наук ДД 000479, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 030299, виданий 30.06.2005, Атестат доцента 12ДЦ 023941, виданий 09.11.2010</p>	16	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	<p>Підвищення кваліфікації: Стажування (Латвія, 2019; Швеція, 2019)</p> <p>А. Освіта за ОК 6:</p> <p>1. Сумський державний університет, спеціальність: Лікувальна справа.</p> <p>2. Доктор медичних наук.</p> <p>Б. Публікації:</p> <p>1. Husak, Y.; Michalska, J.; Oleshko, O.; Korniienko, V.; Grundsteins, K.; Dryhval, B.; Altundal, S.; Mishchenko, O.; Viter, R.; Pogorielov, M.; Simka, W. Bioactivity Performance of Pure Mg after Plasma Electrolytic Oxidation in Silicate-Based Solutions. Molecules 2021, 26, 2094. https://doi.org/10.3390/molecules26072094</p> <p>2. Radwan-Pragłowska J, Piatkowski M, Deineka V, et al. Chitosan-Based</p>

Bioactive Hemostatic Agents with Antibacterial Properties – Synthesis and Characterization. *Molecules*. 2019;24(14). doi:10.3390/molecules24142629

3. Gnilitzkiy I, Pogorielov M, Viter R, et al. Cell and tissue response to nanotextured Ti6Al4V and Zr implants using high-speed femtosecond laser-induced periodic surface structures. *Nanomedicine Nanotechnology, Biol Med*. 2019;21. doi:10.1016/j.nano.2019.102036

4. Mishchenko O, Filatova V, Vasyl'yev M, Deineka V, Pogorielov M. Chemical and structural characterization of sandblasted surface of dental implant using ZrO₂ particle with different shape. *Coatings*. 2019;9(4). doi:10.3390/coatings9040257

5. Orazi L, Pogorielov M, Deineka V, et al. Osteoblast Cell Response to LIPSS-Modified Ti-Implants. *Vol 813 KEM.*; 2019. doi:10.4028/www.scientific.net/KEM.813.322

6. Angelova MG, Petkova-Marinova TV, Pogorielov MV, Loboda AN, Nedkova-Kolarova VN, Bozhinova AN. Trace element status (iron, zinc, copper, chromium, cobalt, and nickel) in iron-deficiency anaemia of children under 3 years. *Anemia*. 2014;2014. doi:10.1155/2014/71808

7. Radwan-Pragłowska J, Korniienko V, Husak Y, et al. Nanostructured Hemostatic Sponges Made from Chitosan: Structural and Biological Evaluation. In: Springer, Singapore; 2020:95-110. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_10

8. Korniienko V, Oleshko O, Husak Y, et al. Plasma Electrolytic Oxidation of the Titanium-Zirconium Alloy (Zr₆₀Nb₂₁Ti₁₉) for Dental Implant. In: Springer, Singapore; 2020:83-93. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_9

9. Oleshko O, Deineka V, Husak Y, et al. Plasma Electrolytic Oxidation of TiZr Alloy in ZnONPs-Contained Solution: Structural and Biological Assessment. In: Springer, Singapore; 2020:75-82. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_8

10. Korniienko V, Oleshko O, Husak Y, et al. Formation of a Bacteriostatic Surface on ZrNb Alloy via Anodization in a Solution Containing Cu Nanoparticles. Materials (Basel). 2020;13(18):3913. doi:10.3390/ma1318391

Участь у міжнародних наукових проектах:

1. Проект програми Горизонт-2020 «Nanostructural surface development for dental implant manufacturing» (Номер проекту – 777926, термін виконання 2018 – 2022 рр.)
2. «Modern European trends in biomedical higher education: Bionanomaterials» (номер проекту – 620717-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE, термін виконання 2020-2023 рр.).

Участь у виконанні держбюджетних проектів:

1. «Розроблення та дослідження засобів місцевого призначення з гемостатичними властивостями для невідкладної допомоги та хірургії» (номер державної реєстрації 0116U006817, термін виконання 2016-2018 рр.);
2. «Біологічна ефективність застосування плазмової електрооксидації та зольгель депозиції для створення функціональної поверхні імплантатів» (номер державної реєстрації 0119U100823, термін виконання 2019-2021 рр.);
3. грант Національного Фонду Досліджень

						<p>«Персоналізовані біоінженерні скаффолди для остеохондральної регенерації, отримані методом адитивного виробництва з покращеними властивостями поверхні » (номер проекту 202 0.0 2 / 0 2 2 3, термін виконання 2020 - 2022 р р.).</p> <p>Участь в експертизі: 1. Експерт від України в програмному комітеті ЄС «Здоров'я, демографічні зміни, добробут». 2. Заступник голови Експертної ради МОН України з експертизи проектів держбюджетного фінансування молодих вчених.</p>	
58589	Погорєлов Максим Володимирович	доцент, Суміщення	Навчально-науковий медичний інститут	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2001, спеціальність: 110101 Лікувальна справа, Диплом доктора наук ДД 000479, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 030299, виданий 30.06.2005, Атестат доцента 12ДЦ 023941, виданий 09.11.2010</p>	16	ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	<p>Підвищення кваліфікації: Стажування (Латвія, 2019; Швеція, 2019). А. Освіта за ОК 3: 1. Сумський державний університет, спеціальність: Лікувальна справа. 2. Доктор медичних наук.</p> <p>Б. Публікації: 1. Husak, Y.; Michalska, J.; Oleshko, O.; Korniienko, V.; Grundsteins, K.; Dryhval, B.; Altundal, S.; Mishchenko, O.; Viter, R.; Pogorielov, M.; Simka, W. Bioactivity Performance of Pure Mg after Plasma Electrolytic Oxidation in Silicate-Based Solutions. <i>Molecules</i> 2021, 26, 2094. https://doi.org/10.3390/molecules26072094 2. Radwan-Pragłowska J, Piatkowski M, Deineka V, et al. Chitosan-Based Bioactive Hemostatic Agents with Antibacterial Properties – Synthesis and Characterization. <i>Molecules</i>. 2019;24(14). doi:10.3390/molecules24142629 3. Gnilitskyi I, Pogorielov M, Viter R, et al. Cell and tissue response to nanotextured Ti6Al4V and Zr implants using high-speed femtosecond laser-</p>

induced periodic surface structures. Nanomedicine Nanotechnology, Biol Med. 2019;21. doi:10.1016/j.nano.2019.102036

4. Mishchenko O, Filatova V, Vasylyev M, Deineka V, Pogorielov M. Chemical and structural characterization of sandblasted surface of dental implant using ZrO₂ particle with different shape. Coatings. 2019;9(4). doi:10.3390/coatings9040257

5. Orazi L, Pogorielov M, Deineka V, et al. Osteoblast Cell Response to LIPSS-Modified Ti-Implants. Vol 813 KEM.; 2019. doi:10.4028/www.scientific.net/KEM.813.322

6. Angelova MG, Petkova-Marinova TV, Pogorielov MV, Loboda AN, Nedkova-Kolarova VN, Bozhinova AN. Trace element status (iron, zinc, copper, chromium, cobalt, and nickel) in iron-deficiency anaemia of children under 3 years. Anemia. 2014;2014. doi:10.1155/2014/71808

7. Radwan-Pragłowska J, Korniienko V, Husak Y, et al. Nanostructured Hemostatic Sponges Made from Chitosan: Structural and Biological Evaluation. In: Springer, Singapore; 2020:95-110. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_10

8. Korniienko V, Oleshko O, Husak Y, et al. Plasma Electrolytic Oxidation of the Titanium-Zirconium Alloy (Zr₆₀Nb₂₁Ti₁₉) for Dental Implant. In: Springer, Singapore; 2020:83-93. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_9

9. Oleshko O, Deineka V, Husak Y, et al. Plasma Electrolytic Oxidation of TiZr Alloy in ZnONPs-Contained Solution: Structural and Biological Assessment. In: Springer, Singapore; 2020:75-82. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_8

10. Korniienko V, Oleshko O, Husak Y, et al. Formation of a Bacteriostatic Surface on ZrNb Alloy via

Anodization in a Solution Containing Cu Nanoparticles. Materials (Basel). 2020;13(18):3913. doi:10.3390/ma1318391

Участь у міжнародних наукових проектах:

1. Проект програми Горизонт-2020 «Nanostructural surface development for dental implant manufacturing» (Номер проекту – 777926, термін виконання 2018 – 2022 рр.)
2. «Modern European trends in biomedical higher education: Bionanomaterials» (номер проекту – 620717-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE, термін виконання 2020-2023 рр.)

Участь у виконанні держбюджетних проектів:

1. «Розроблення та дослідження засобів місцевого призначення з гемостатичними властивостями для невідкладної допомоги та хірургії» (номер державної реєстрації 0116U006817, термін виконання 2016-2018 рр.);
2. «Біологічна ефективність застосування плазмової електрооксидації та зольгель депозиції для створення функціональної поверхні імплантатів» (номер державної реєстрації 0119U100823, термін виконання 2019-2021 рр.);
3. грант Національного Фонду Досліджень «Персоналізовані біоінженерні скаффолди для остеохондральної регенерації, отримані методом адитивного виробництва з покращеними властивостями поверхні » (номер проекту 202 0.0 2 / 0 2 2 3, термін виконання 2020 - 2022 р р.).

Участь в експертизі:
1. Експерт від України в програмному

						комітеті ЄС «Здоров'я, демографічні зміни, добробут). 2. Заступник голови Експертної ради МОН України з експертизи проектів держбюджетного фінансування молодих вчених.	
205557	Артюхов Артем Євгенович	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	Диплом магістра, Сумський державний університет, рік закінчення: 2005, спеціальність: 090220 Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів, Диплом кандидата наук ДК 053917, виданий 27.05.2009, Атестат доцента 12ДЦ 034012, виданий 25.01.2013, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000169, виданий 23.04.2019	14	ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	Підвищення кваліфікації: А. Освіта за ОК 3: 1. Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) Б. Публікації за ОК 3: 1. Sorokina N., Artyukhov A., Degtyarova I. Academic integrity: problems of compliance and priorities of spread among young scientists. – Dnipro: Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration, 2017. – 170 p. 2. Academic integrity in Ukrainian higher education: values, skills, actions / O. Liuta A. Artyukhov // Business Ethics and Leadership, 2017, Vol. 1, Is. 1, pp. 34-39. 3. Massive open online course “Academic Integrity: values, skills, actions” / certificate of authorship No 3445, 2017, Ukraine. 4. University system for ensuring of the principles of academic integrity / certificate of authorship No 72263, 2017, Ukraine. 5. Vorontsova A., Lyeonov S., Vasylieva T., Artyukhov A. Innovations in the financing of lifelong learning system: expenditure optimization model. Marketing and Management of Innovations. – 2018. 218-231. 6. Artyukhov A., Vasilyeva T. Research Integrity Dissemination System: “Science RIDS of Misconduct”. In A. Sandu, A. Frunza, & E. Unguru (Eds.), Ethics i n R e s e a r c h P r a c t i c e a n d I n n o v a t i o n, 2 0 1 9. Hershey, PA: IGI Global. – pp. 43-74. 7. Artyukhov A. Promoting Academic

Integrity: Challenges for Ukrainian Universities. In D.M. Velliari (Ed.), Prevention and Detection of Academic Misconduct in Higher Education, 2019. Hershey, PA: IGI Global. – pp. 204-235.

8. Finikov T., Artyukhov A., Guzhva O. Academic Integrity on Guard of Quality Education: Frank Speech about Fair Learning. – Kyiv: Taxon, 2019. – 68 p.

9. Artyukhov A.E., Vasylieva T.A., Lyeonov S.V. An integrated method for evaluating the quality of education and university performance. - Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu, 2021, 2021(3), pp. 148–154. <https://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1866-2021/content-3-2021/5888-148>.

10. Artyukhov, A., Omelyanenko, V., Prokopenko, O. University Technology Transfer Network Structure Development: Education and Research Quality Issues. - TEM Journal, 2021, 10(2), pp. 607–619. https://www.temjournal.com/content/102/TEMJournalMay2021_607_619.pdf.

11. Artem Artyukhov, Vitaliy Omelyanenko Methodical Aspects of Innovation Cooperation Processes Educations and R&D Effects Estimations / 2021 11th International Conference Advanced Computer Information Technologies. – P. 250-253. <https://ieeexplore.ieee.org/document/954843>

12. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених/ Н. Сорокіна, А. Артюхов, І. Дегтярьова // Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 170 с.

13. МВОК "Академічна доброчесність: цінності, виклики, успішні історії https://examenarium.sumdu.edu.ua/free_study/join/167

						<p>14. Artyukhov A.E., Artyukhova N.O. Methodological instructions for study of discipline "Organization of scientific activity" for the students of master study. – Sumy: Sumy State University, 2020. – 72 p.</p> <p>16. Artyukhov A.E., Artyukhova N.O. Methodological instructions for study of discipline "Organization of scientific activity" for the students of master study. – Sumy: Sumy State University, 2020. – 72 p.</p> <p>17. Internationalization of technology transfer and commercialization of research results / V. Omelyanenko, A. Artyukhov // Warsaw: Fundacja "Instytut Artes Liberales", 2017. – pp. 128-141.</p> <p>В. Участь у наукових проєктах:</p> <p>1. The influence of temperature and other parameters on the tensile properties of polymer composites and polymers under the uniaxial and biaxial cyclic loading, Cultural and Educational Grant Agency of the Slovak Republic (KEGA), grant no. KEGA 002TnUAD-4/2019;</p> <p>2. "Advancement and support of R&D for "Centre for diagnostics and quality testing of materials" in the domains of the RIS3 SK specialization", code NFP313011W442.</p> <p>3. "Open Practices, Transparency and Integrity for Modern Academia" (OPTIMA) project, #618940-EPP-1-2020-1-UA-EPPKA2-CBHE-JP</p>	
161292	Ярова Алла Григорівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: українська мова й література та іноземна мова, Диплом кандидата наук	23	ОК 2. Культура наукової української мови	Підвищення кваліфікації: International Historical Biographical Institute (Dubai-NewYork-Rome-Jerusalem-Beijing). Міжнародна програма наукового стажування "Видатні особистості: вивчення досвіду та професійних досягнень для формування успішної особистості та трансформації оточуючого світу".

ДК 017331,
виданий
15.01.2003,
Атестат
доцента ДЦ
010987,
виданий
21.04.2005

Сертифікат № 1110.
Видано 16.08.2021 р.
Навчальні години –
180 (6 кредитів).

А. Освіта за ОК 2:
1. Диплом про вищу
освіту Сумського
державного
педагогічного
університету ім. А. С.
Макаренка за
спеціальністю
«Українська мова й
література та іноземна
мова» (1994 р.)
2. Кандидат
філологічних наук за
спеціальністю 10.02.01
- Українська мова,
тема дисертації
«Дієслівна синоніміка
художніх творів Івана
Багряного».

Досвід практичної
роботи: з 2013 –
дотепер –
медіаексперт
Інституту демократії
імені Пилипа Орлика
(Лист-підтвердження
ІДПО № 2-3-21 від
02.09.2021).

Б. Публікації за ОК 2:
1. Ярова А.Г. Науковий
дискурс Стефана
Таранушенка (на
матеріалі текстів
харківського періоду).
Вчені записки
Таврійського
національного
університету імені В.І.
Вернадського. Серія: Фі
лологія.
Журналістика. Т. 32
(71). 4. 2021. С. 57–65.
2. Ярова А.Г.
Українська наукова
мова: на шляху до
«суспільства знань».
Philological Sciences,
Intercultural
Communication And
Translation Studies: An
Experience And
Challenges. Volume 1.
Czestohova. 2021. С.
84–91.
3. Ярова А.Г. Терміни
та соціальний
символізм. Науковий
вісник Міжнародного
гуманітарного
університету. Серія
«Філологія». № 5.
2021. С. 111–120.
4. Алла Ярова, Акмаль
Таїров. Невербальний
простір українського і
туркменського
традиційного весілля.
Dialog der Sprachen –
Dialog der Kulturen.
Die Ukraine aus
globaler Sicht. Reihe:
Internationale virtuelle
Konferenz der
Ukrainistik.

						<p>Herausgegeben von Olena Novikova und Ulrich Schweier. Verlag readbox unipress Open Access LMU, Munchen, 2021. P. 205–215.</p> <p>5. Ярова А.Г. Лексико-синонімічні заміни в різних редакціях роману «Людина біжить над прірвою». Українська мова та література. Число 18. 2017. С. 122–132.</p> <p>6. Від звука до тексту: Аналіз мовних одиниць різних рівнів: навчальний посібник для студентів філологічних факультетів/ за ред. А. А. Силки. Суми: Університетська книга. 2019. 348 с.</p> <p>7. Ярова А. Г. Наукова мова і наукове мислення. International Science Group. Theoretical foundations of the functioning of Education. Ways to improve the effectiveness of educational activities. USA: Primedia eLaunch LLC. 2021. С. 324–348.</p> <p>В. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: 1. Член Національної спілки журналістів України з 2007 року</p>
91323	Купенко Олена Володимирівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	<p>Диплом доктора наук ДД 011985, виданий 29.06.2021,</p> <p>Диплом кандидата наук ДК 014456, виданий 15.05.2002,</p> <p>Атестат доцента 12ДЦ 044357, виданий 29.09.2015</p>	21	<p>ОК 4. Інноваційна педагогічна діяльність</p> <p>Підвищення кваліфікації: Сумський державний університет, свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК № 05408289/1008-18, програма з електронних засобів та дистанцій-них технологій навчання, 30.11.2018, 5 кредитів.</p> <p>А. Освіта за ОК 4: 1. Кандидат педагогічних наук (2002). Спеціальність: 13.00.09 – теорія навчання. Тема дисертації: «Активізація пізнавальної діяльності студентів в умовах дистанційного навчання» 2. доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Тема дисертації «Система формування проектної</p>

компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи у процесі професійної підготовки», 20.04.2021р.

Б. Публікації за ОК 4:
1. Купенко, О. В. (2017). Обґрунтування педагогічної системи та педагогічної технології підготовки студентів вищих навчальних закладів до проектної діяльності. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 415-489.
2. Купенко О.В. Формування проектної компетентності майбутніх бакалаврів соціальної роботи в процесі професійної підготовки : монографія / О. В. Купенко. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. – 393 с.
3. Співавтор (1,5 авт.ар.) авчально-методичного посібника: Принципи організаційного та методичного забезпечення практичної складової в рамках реалізації дуальної моделі освіти (старт в умовах багатьох невизначеностей) : навчально-методичний посібник / Н. Д. Світайло, О. В. Купенко, В. О. Дементов. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – 133 с.
4. Співавтор (4,96 авт.ар.) навчально-методичного посібника: Технології освіти дорослих : навчально-методичний посібник / О. М. Пехота, Н. Г. Нічкало, О. В. Купенко та ін.; за ред. д-ра пед.наук, проф. О. М. Пехоти. – Миколаїв : Гліон, 2021. – 396 с.
5. Методичні вказівки по організації практики студентів спеціальності «Соціальна робота» Укладачі: Світайло Н.Д., Купенко О.В. – Суми.- 201 . - 20 с. // <https://ppst.sumdu.edu.ua/images/pdf/Metod>

						<p>_vkazivki_prakrika_SR.pdf</p> <p>6. Купенко О.В. Практика самопроєктування в процесі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів соціальної роботи // Формування здоров'язбережувальних компетентностей молоді в умовах глобалізації: реалії та перспективи : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія 28-29 квітня, 2020 р. / За науковою редакцією Г.В. Бучківської. – С. 105-107.</p> <p>7. Пехота О. М., Купенко О. В. Інформатизація формальної, неформальної та інформальної освіти : проблемати в умовах самоізоляції // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернетконференції (м. Тернопіль, 12–13 листопада, 2020). – С. 195-197.</p> <p>8. Купенко О.В. Завдання та практики для створення індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх фахівців із соціальної роботи // Соціальна робота: виклики сьогодення: Збірник тез X Міжнародної науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 року, Тернопіль. – С. 223-227.</p>	
57398	Бойко Ольга Петрівна	професор, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: - історія, Диплом доктора наук	26	ОК 1. Філософія науки	Підвищення кваліфікації: Сумський державний Університет, «З інноваційної педагогічної діяльності», СП 05408289/1475-21; 30.03-21.04.2021. – 108 год. А. Освіта за ОК 1: 1. Доктор філософських наук зі спеціальності

ДД 000356,
виданий
22.12.2011,
Диплом
кандидата наук
ДК 025758,
виданий
13.10.2004,
Атестат
доцента 12ДЦ
017936,
виданий
24.10.2007,
Атестат
професора
12ПР 008938,
виданий
10.10.2013

філософська
антропологія,
філософія культури.

- Б. Публікації за ОК 1:
1. Бойко О. Час у соціокультурному просторі // Практичні аспекти філософії часу : Монографія. Колектив авторів. Гол. Ред. Кол-на монографія / Практичні аспекти філософії часу. Ред. Е.О. Лебідь. – Суми, СумДУ, 2017. – С. 49-67.
  2. Бойко О.П. Глобалістика. Навчальний посібник. – Суми: СумДУ, 2019. – 79 с.
  3. Бойко О.П. Соціально-професійна мапа територій Сумської області / Назаров М.С., Світайло Н.Д., Костенко А.М. Бойко О.П. та інші. – Суми, 2020. – 116 с.
  4. Бойко О.П. Просторові та темпоральні характеристики людського ац. рсаму - Світогляд – Філософія – Релігія. – Вип. 11. – Суми, 2016. - С. 8 -18.
  5. Бойко О. Дискурс як інструмент соціальної влади. Вісник Черкаського університету. Серія Філософія / Черкас. а ц.. У н - т а ц. Б. Хмельницьког о. – Ч е р к а с и : Ч е р к а с . а ц.. Ун-т. – 2017. – № 1. – 144 с. – С. 83-88.
  6. Бойко О. П. Символ як категорія культури та його функціональна навантаження [Текст] / О. П. Бойко // Вісник Черкаського ун-ту. – Серія Філософія. - № 2. – Черкаси: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2017. – С. 36-42.
  7. Бойко О.П. Туризм як прояв інтеркультурної комунікації. – Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства. – СумДУ, 2017. – 420 С. – С. 203-206.
  8. Бойко О.П. Глобалістика. Навчальний посібник. – Суми: СумДУ, 2019. – 79 с.

160659	Москаленко Павло Олександрович	асистент, Основне місце роботи	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом спеціаліста, Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава), рік закінчення: 2002, спеціальність: 110106 Стоматологія, Диплом кандидата наук ДК 009850, виданий 26.10.2012	8	ОК 8. Актуальні питання оперативної та відновлювальної стоматології	<p>Підвищення кваліфікації: СумДУ. Свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК N 05408289/00202-17 від 7.12.2017р., реєстраційний N30.626/17</p> <p>А. Освіта за ОК 8: 1. Українська медична стоматологічна академія, спеціальність - стоматологія, кваліфікація – лікар-стоматолог. 2. Кандидат медичних наук, зі спеціальності 14.01.22 – стоматологія. Тема дисертації: «Морфо-функціональні порушення при гіпермобільності суглобової головки нижньої щелепи і методи їх корекції»</p> <p>Б. Публікацій за ОК 8: 1. Anatomical and morphological aspects of papillae, epithelium, muscles, and glands of rats' tongue: Light, scanning, and transmission electron microscopic study /L. Davydova, G. Tkach, A. Tymoshenko, P. Moskalenko, V. Sikora, L. Kyptenko, M. Lyndin, D. Muravskiy, O. Maksymova, O. Suchonos //International Medicine & Applied Science, 2017, 9(3), 168 2. Комперсійно-дислокаційна м'язово-суглобова дисфункція скронево-нижньощелепних суглобів. Диференційна діагностика. Лікування: монографія / Рибалов О.В., Яценко П.І., Яценко О.І., Москаленко П.О. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. – 112 с. 3. The histological and electron microscopic study of the parotid salivary gland in dehydrated rats of different ages. Denys P Biletskyy, Oleg A Ustiansky, Olena S Maksymova, Pavel A Moskalenko, Alexey A Tymoshenko, Anna S Degtyarenko, Viktoriia Yu Harbuzova, Yevhen I Dubovyk, Andrii P Voznyi, Gennadii F</p>
--------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------------	--	---	---	--

Tkach||Wiadomości Lekarskie.– Warsaw: Polskie Towarzystwo Lekarskie, 2018.– Vol. 71(2). – P. 307-313.

4. Raed Rtail, Olena Maksymova, Viacheslav Illiashenko, Olena Gortynska, Oleksii Korenkov, Pavlo Moskalenko, Mohamad Nasser, Gennadii Tkach, "Improvement of Skeletal Muscle Regeneration by Platelet-Rich Plasma in Rats with Experimental Chronic Hyperglycemia", BioMed Research International, vol. 2020, Article ID 6980607, 9 pages, 2020.
<https://doi.org/10.1155/2020/6980607>

5. Features of skin wounds healing under chronic hyperglycemia and improvement of their treatment methods / Olena S. Maksymova, Svitlana M. German, Pavlo O. Moskalenko, Viktoriia O. Ysenok, Olena M. Gortynska, Kyrylo M. Hortynskyi, Gennadii F. Tkach// Wiadomości Lekarskie, Vol. LXXIV, ISSUE 5, may 2021 . – 1174-1179.

6. Dependence of morphometric parameters of the dental occlusion on the type of the lower jaw growth in children with class II dentofacial anomalies who line in the northern Ukraine / L.V. Galich, V. Kuroedova, Yu. Lakhtin [et al.] // Georgian Medical News. – 2017. - No 3 (264). – P. 35-39.

В. Підручники /посібники/ монографії за ОК 8:
1. Яценко П.І. Компресійно-дислокаційна м'язово-суглобова дисфункція скронево-нижньощелепних суглобів. Диференційна діагностика. Лікування / П.І. Яценко, О.І. Яценко, П.О. Москаленко, О.В.Рибалов/ - Полтава, ТОВ АСМІ, 2019.–112 с.
2. Москаленко П.О. Запальні одонтогенні захворювання щелепно-лицьової ділянки: кон-спект лекцій /

						<p>П.О.Москаленко - Суми: ВВП «Мрія-1», 2019. - 106 с.</p> <p>Г. Досвід практичної роботи за спеціальністю: 1. працював лікарем-стоматологом-хірургом у Сумській обласній клінічній стоматологічній поліклініці з 2002 р. по 2019 рік (трудова книжка) та з 2019 по теперешній час на 0,25 ставки у ТОВ «Професорська стоматологія» (цивільно-правовий договір). 2. Лікар стоматолог-хірург вищої категорії. Наказ УОЗ Сумської облдержадміністрації № 307-к від 17.11.17 р.</p> <p>Д. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: 1. Член ІП (International Team for Implantology) ID138735479</p>
50910	Мальована Ніна Володимирівна	старший викладач, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1999, спеціальність: 030502 Англійська і німецька мови, Диплом кандидата наук ДК 015559, виданий 04.07.2013</p>	21	<p>ОК 7. Англійська мова академічного спрямування</p> <p>Підвищення кваліфікації: 1. Грантова програма підвищення кваліфікації “Методика викладання іноземних мов” в центрі освіти для дорослих VHS DVV International у Німеччині, м. Фрідріхсгафен (земля Баден-Вюртемберг, Німеччина) з 1.05 по 7.06 2019 року. Сертифікат.180 годин від 06.06.2019 р.</p> <p>А. Освіта за ОК 7: Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, диплом спеціаліста англійської і німецької мови та зарубіжної літератури.</p> <p>Б. Публікації за ОК 7: 1. Maliovana N.V. English as a Lingua Franca in intercultural business communication / N.V. Maliovana // Збірник наукових праць. Світогляд - Філософія -Релігія./ Сумський державний університет. / За заг. редакцією д-ра філ.наук, проф. І.П. Мозгового. – Суми:</p>

СумДУ, 2017. – Вип.12.1-200 – С.162-167.

2. Experimental diagnostic research of fixture. Diagnostyka, 2018, Vol. 19, No. 3, pp. 3–9, doi: 10.29354/diag/92293.3

3. Malovana N., Yusiuk A. Face Saving Aspects in Intercultural Communication / Malovana N., Yusiuk A. // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. Маріуполь, 2020. – Вип.22.– С. 189-196

4. Мальована Н.В., Зайцева І.О., Effective approaches in lesson planning // Н.В. Мальована, І.О. Зайцева // Матеріали VI міжнар. Наук.-практ. Конф. "Інновації в освіті: сучасні підходи до професійного розвитку вчителів іноземних мов". – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – с. 71-74.

5. Maliovana, N.V. Non-Verbal Behaviour in Intercultural Communication / N.V. Maliovana // Якісна мовна освіта у сучасному глобалізованому світі: тенденції, виклики, перспективи: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 23-24 листопада 2017 р. - Суми: СумДУ, 2017. - С. 231-233. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67272>

6. Мальована Н.В., Сахно П.І., Бондаренко І.В. "The features of the representative system of the person as a psychological aspect of manipulation" / Н. В. Мальована, П.І. Сахно, І.В. Бондаренко // Людина, суспільство, політика: актуальні виклики сучасності: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 24-25 лютого 2017 р.) / за загальною редакцією д.політ.н., професора Д.В. Яковлева. – Одеса : Національний

університет «Одеська юридична академія», 2017. – С.131-134

7. Мальована Н.В. Foreign Language Learning and Social Media / Н. В. Мальована//Україна-Польща: економічні та соціальні виклики 2030: електронний збірник матеріалів Міжнародної міждисциплінарної конференції (Варшава, Польська Республіка, 30.06 – 02.07.2017). – Варшава, 2017. – С.14-17
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67272>

8. Maliovana, N.V. Adult foreign language learning: neurolinguistic, linguistic and psycholinguistic approaches. Вісник студентського наукового товариства Горлівського інституту іноземних мов: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених «Мовна комунікація і сучасні технології у форматі різнорівневих систем». Бахмут: Вид-во ГПМ ДВНЗ «ДДПУ», Вип. 4. 2018 р., 160-162.
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/hand>

9. Maliovana, N.V. Challenges for the adult foreign language learners. Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників, (Суми, 19-20 квітня 2018 р.) – С. 264-266.

10. Maliovana, N.V. Integrative motivation in adult language learning. Матеріали 4 -ї Міжнародної наукової online конференції "Нові виміри духовності на початку 21 століття", (Суми, 24, 25 травня 2018), С. 62-63.

В.
Підручники/посібники і за ОК 7:
1. Навчальний посібник (анг.мовою): «У світі масової інформації»

Мальована Н.В.,
Нефедченко О.І. –
Суми: СумДу, 2017.–
С.110. (3.2 друк.арк.)

2. Навчальний
посібник (анг.мовою):
“ Міжкультурне
спілкування”
Мальована Н.В.,
Подолкова С.В. –
Суми: вид-во СумДу,
2020.– С.119.(3.5
друк.арк.)

3. Навчальний
посібник (анг.мовою):
«У світі масової
інформації»
Мальована Н.В.,
Нефедченко О.І. –
Суми: СумДу, 2017.–
С.110. (3.2 друк.арк.)

4. Навчальний
посібник (анг.мовою):
“Міжкультурне
спілкування”
Мальована Н.В.,
Подолкова С.В. –
Суми: вид-во СумДу,
2020.– С.119.(3.5
друк.арк.)

5. 4602 Speaking and
Writing English Better.
Методичні вказівки з
англійської мови для
денної форми
навчання, «Speaking
and Writing English
Better», Частина I із
дисципліни
«Англійська мова» /
укладач: Н. В.
Мальована. – Суми :
Сумський державний
університет, 2019. –
55с.
[https://mix.sumdu.edu.
ua/teach_class/results/
2034/by_task/2687892](https://mix.sumdu.edu.ua/teach_class/results/2034/by_task/2687892)

6. Speaking and
Writing English Better
Using Grammar Skills.
Частина II методичні
вказівки Методичні
вказівки з англійської
мови для студентів I
курсу денної форми
навчання, «Speaking
and Writing English
Better Using Grammar
Skills», Частина II із
дисципліни «Іноземна
мова» – Суми:вид-во
«Мрія» , 2020. – 112с.

Г. Діяльність за
спеціальністю у формі
участі у професійних
та/або громадських
об'єднаннях за ОК 7:
1.Член Громадської
організації
«Українське
відділення
Міжнародної асоціації
викладачів
англійської мови» / A
member of the Public
organization
«International
association of Teachers

							of English as a Foreign Language (IATEFL), Ukraine» (2019-2020 pp.). Номер свідоцтва / Membership Card № IM 0002
12019	Замора Оксана Михайлівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	<p>Диплом бакалавра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2005, спеціальність: 0502 Менеджмент, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2006, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом кандидата наук ДК 064980, виданий 30.03.2011, Аттестат доцента 12ДЦ 046902, виданий 25.02.2016</p>	11	ОК 5. Управління науковими проектами	<p>Підвищення кваліфікації: 1. 4 серпня-12 грудня 2018 – сертифікати. Програма USDA обміну викладачами, Університет Міссурі, Коламбія та Університет Штату у м.Фресно, Каліфорнія, США. Департамент сільського господарства США, 6 кредитів (180 год). 4. Свідоцтво СумДУ за накопичувальною системою № 16.01-0807/20 від 04.06.2020. Тема: «Міжнародний бізнес та міжнародні економічні відносини».</p> <p>А. Освіта за ОК 5: 1. Сумський національний аграрний університет, спеціальність: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. 2. Кандидат економічних наук. Дисертація на тему: «Регіональні особливості розвитку транскордонного співробітництва». Спеціальність «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». 3. Післядипломна освіта, Червень 2015 – березень 2016 р, Лодзьський університет комп'ютерних наук та Мистецтва, Польща. – За спеціальністю «Менеджмент проектів, що фінансуються ЄС у фінансовій перспективі 2014-2020 pp». Свідоцтво видане 18.04.2016, 30 ECTS.</p> <p>Б. Публікації за ОК 5: 1. 2. Zamora O. Enhancing Knowledge Society Concept Via Educational Projects/ O. Zamora, T. Khvorost, N.Klietsova// conference the DisCo 2017 International conference “Open education as a way to a knowledge society” (26-27 червня 2017 року)/</p>

Прага: Центр досліджень вищої освіти, Чеська республіка, 2017.
Електронний доступ: <http://disconference.eu/en/programme/pages/67-86> (WoS)

3. Zamora O. The Role Of Independent Online Education Platforms For The Development Of The Qualitative Education In Ukraine / O.Zamora, O. Ponomarenko, T. Khvorost // conference the DisCo 2018 International conference “Overcoming the Challenges and the Barriers in Open Education” (25-26 June 2018)/ Prague: CSVS, Czech Republic, 2018. - 420-432 pp. (WoS)

4. O. Zamora, J.S. Christianson, T. Khvorost Teaching Emerging Technologies at the International Level via the Interactive Methods. Conference the DisCo 2019: E-learning – Unlocking the Gate of Education around the Globe June 20 - 21, 2019, Prague. (WoS).

В. Посібники за ОК 5:
1. Zamora O., Lutsenko S. (2021) Combating Inequality Via an Intercultural Strategy of The City: A Case Study of a Ukrainian City. In Book: Social Inequality as a Global Challenge. Eds: Medani P. Bhandari, Shvindina Hanna. Rivers Publishers: Denmark. pp. 159-189. (розділ монографії, авторський внесок = 1,5 авт аркуша).

Г. Додатково:

Член редколегій:
1. Член Ради рецензентів міжнародних наукових журналів “Comunicar”
<https://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=evaluadores&idioma=en> (база даних Scopus, WoS, і т.д.) з 2016

2. Член редколегії: „Podejście projektowe w procesie dydaktycznym uczelni wyższych - wymiar międzynarodowy” („Проектний підхід в

дидактичний діяльності закладів освіти – міжнародний вимір”) ISBN 978-1-9998255-6-0
<http://ceasc.net/publications?fbclid=IwAR2h15lpHfWUYjPXXKVYDGtK2ckQpMK-oPUVmghmPiLEbERtKcoFoL9VutAs>

Участь у міжнародних наукових та/або освітніх проектах:

1. Координатор в Україні міжнародного проекту «Платформа AgriSciences Platform для наукового посилення ВНЗ України» (2020-2021), що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.
2. 2020-2022 - Розробка та реалізація міжнародного проекту в СумДУ «Міжнародна кредитна мобільність: співробітництво між Чеською Республікою та Україною»,
2. Координатор в Україні міжнародного проекту «Підтримка здатностей молодих співробітників університетів у сфері освіти, досліджень та науки в Україні» (2019 н.р.), що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.
3. Координатор в Україні міжнародного проекту «Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних університетів України» (2019-2021 н.р.), що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.
4. Координатор проекту "Academic Integrity and Culture in Sumy State University" project (2017) financed within the "Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project"

						<p>(SAIUP) за фінансування Американських Рад: ACTR/ACCELS.</p> <p>5. Координатор міжнародного проекту з академічної мобільності між Чеським університетом природничих наук та СНАУ (2017-2018 рр.) за фінансування Міністерства зовнішніх справ Чеської Республіки.</p> <p>6. Координатор міжнародного проекту від СНАУ (2017-2018 рр.) «Посилення спроможності СНАУ та СумДУ у сфері якісної освіти та досліджень», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.</p> <p>7. З 2018 року – виконання функцій зовнішнього експерта з оцінки проектних пропозицій для Європейської комісії в рамках програми Єразмус+.</p> <p>Д. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях:</p> <p>1. З січня 2019 року – співзасновник «Асоціації проектних менеджерів України». Статут.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>ПРН07. Планувати дослідження та проводити його відповідно до принципів біоетики, належної клінічної практики (GMP).</i>	☒	ОК 8. Актуальні питання оперативної та відновлювальної стоматології	МН1 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study). МН2 Проблемні лекції. МН3 Проблемно-пошуковий метод. МН4 Практико-орієнтоване навчання	МСО1 Поточний контроль. МСО2 Підсумковий контроль: екзамен

		ОК 9. Сучасні аспекти консервативної стоматології	МН1 Лекції-дискусії. МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study). МН3 Проблемні лекції. МН4 Проблемно-пошуковий метод. МН5 Практико-орієнтоване навчання	МСО1 Поточний контроль. МСО2 Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	МН1. Проблемні лекції (використання спеціальних методів досліджень в медичній практиці); МН2. практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3. проблемно-орієнтоване навчання (груповий критичний аналіз) МН4. самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) (активна проблемно-ситуативна робота в малих групах по аналізу і вирішенню конкретних ситуацій)	МСО1 Розв'язування ситуаційних задач. МСО2 Виконання ситуативних вправ. МСО3 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО4 Виконання практичних завдань. МСО5 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань. МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проєкт
<i>ПРНоб. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології при викладанні фахових стоматологічних дисциплін, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.</i>	☒	ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням	МН1 Навчання на основі досвіду. МН2 Практико-орієнтоване навчання. МН3 Індивідуальне дослідження.	МСО1 Виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання. МСО2 Оцінювання виконання та захисту практичного завдання (кейсу). МСО3 Оцінювання завдання-дослідження. МСО4 Перевірка письмових робіт (звіту з практики). МСО5 Презентація та захист результатів практики.
		ОК 4. Інноваційна педагогічна діяльність	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Навчальна дискусія / дебати; МН3 Проєктний метод; МН4 Підготовка карт пам'яті;	МСО1 активність на лекції МСО2 виконання індивідуального навчального завдання. МСО3 підготовка "карти пам'яті". МСО4 іспит
<i>ПРН05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини з урахуванням сучасних тенденцій, автономності та відповідальності.</i>	☒	ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	МН1. Проблемні лекції (використання спеціальних методів досліджень в медичній практиці); МН2. практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3. проблемно-орієнтоване навчання (груповий критичний аналіз) МН4. самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) (активна проблемно-ситуативна робота в малих групах по аналізу і вирішенню конкретних ситуацій)	МСО1 Розв'язування ситуаційних задач. МСО2 Виконання ситуативних вправ. МСО3 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО4 Виконання практичних завдань. МСО5 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань. МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проєкт
		ОК 5. Управління науковими проєктами	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Аналіз конкретних	МСО1 Виконання практичного кейсу

			ситуацій (Case-study); МН3 Дослідницька робота; МН4 Метод ілюстрацій; МН5 Мозковий штурм; МН6 Обмін думками (think-pair-share); МН7 Практико-орієнтоване навчання; МН8 Проектний метод; МН9 Творчий метод	(підготовка, презентація, захист); МСО2 Розробка групової дослідницької пропозиції; МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)
<p><i>ПРНО1. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проектів, управління науковими проектами, складення пропозицій щодо фінансування досліджень та/або проектів, реєстрації прав інтелектуальної власності.</i></p>	☒	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	<p>МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій);</p> <p>МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві; виконання ситуативних задач та вправ);</p> <p>МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу;</p> <p>МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly;</p> <p>МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проект з підготовки наукової статті за структурою IMRaD).</p> <p>МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet</p>	<p>МСО1 Розв'язування ситуаційних задач.</p> <p>МСО2 Виконання ситуативних вправ.</p> <p>МСО3 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань.</p> <p>МСО4 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист).</p> <p>МСО5 Виконання практичних завдань.</p> <p>МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проект</p>
		ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	<p>МН1. Проблемні лекції (використання спеціальних методів досліджень в медичній практиці);</p> <p>МН2. практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез)</p> <p>МН3. проблемно-орієнтоване навчання (груповий критичний аналіз)</p> <p>МН4. самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Google Classroom.</p> <p>МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) (активна проблемно-ситуативна робота в малих групах по аналізу і вирішенню конкретних ситуацій)</p>	<p>МСО1 Розв'язування ситуаційних задач.</p> <p>МСО2 Виконання ситуативних вправ.</p> <p>МСО3 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист).</p> <p>МСО4 Виконання практичних завдань.</p> <p>МСО5 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань.</p> <p>МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проект</p>
		ОК 9. Сучасні аспекти консервативної стоматології	<p>МН1 Лекції-дискусії.</p> <p>МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).</p> <p>МН3 Проблемні лекції.</p> <p>МН4 Проблемно-пошуковий метод.</p> <p>МН5 Практико-орієнтоване навчання</p>	<p>МСО1 Поточний контроль.</p> <p>МСО2 Підсумковий контроль: екзамен</p>

		ОК 8. Актуальні питання оперативної та відновлювальної стоматології	МН1 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study). МН2 Проблемні лекції. МН3 Проблемно-пошуковий метод. МН4 Практико-орієнтоване навчання	МСО1 Поточний контроль. МСО2 Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 5. Управління науковими проєктами	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study); МН3 Дослідницька робота; МН4 Метод ілюстрацій; МН5 Мозковий штурм; МН6 Обмін думками (think-pair-share); МН7 Практико-орієнтоване навчання; МН8 Проєктний метод; МН9 Творчий метод	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист); МСО2 Розробка групової дослідницької пропозиції; МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)
		ОК 2. Культура наукової української мови	МН1 Групова робота, наукова дискусія, проєктний метод. МН2 Підготовка презентацій з теоретичних питань. МН3 Індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації. МН4 Кейс-метод	МСО1 Оцінювання письмових робіт. МСО2 Укладання бібліографії до власного наукового дослідження. МСО3 Презентація за темою дисертації. МСО4 Підсумковий контроль: захист мініпроєкту за темою дисертації
		ОК 1. Філософія науки	МН1. інтерактивні лекції; МН2. практичні заняття; МН3. практико-орієнтоване навчання.	МСО1 колективні дискусії на аудиторних заняттях. МСО2 перевірка практичних завдань. МСО3 іспит
<p><i>ПРНО2. Опанування іноземної мови на рівні достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової діяльності іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних професійних, наукових та навчальних публікацій з відповідної тематики.</i></p>	☒	ОК 7. Англійська мова академічного спрямування	МН1 Групова робота, парні та перехресні дискусії, проєктна робота. МН2 Підготовка презентацій за темою дисертаційної роботи. МН3 Індивідуальна робота з написання праць академічного спрямування (за вибором: анотацій, тез тощо) та підготовки презентації.	МСО1 Оцінювання усного мовлення за темами. МСО2 Індивідуальні презентації за темою дисертаційного дослідження. МСО3 Підсумковий контроль: екзамен. МСО4 Складання комплексного письмового контролю.
		ОК 2. Культура наукової української мови	МН1 Групова робота, наукова дискусія, проєктний метод. МН2 Підготовка презентацій з теоретичних питань. МН3 Індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації. МН4 Кейс-метод	МСО1 Оцінювання письмових робіт. МСО2 Укладання бібліографії до власного наукового дослідження. МСО3 Презентація за темою дисертації. МСО4 Підсумковий контроль: захист мініпроєкту за темою дисертації
<p><i>ПРНО3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень.</i></p>	☒	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій); МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві; виконання ситуативних задач та вправ); МН3 Семінар-практикум (з	МСО1 Розв'язування ситуаційних задач. МСО2 Виконання ситуативних вправ. МСО3 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань. МСО4 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО5 Виконання практичних завдань.

			аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу; МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly; МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовування наукової статті за структурою IMRaD). МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet	МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проєкт
		ОК 1. Філософія науки	МН1. інтерактивні лекції; МН2. практичні заняття; МН3. практико-орієнтоване навчання.	МСО1 колективні дискусії на аудиторних заняттях. МСО2 перевірка практичних завдань. МСО3 іспит
		ОК 9. Сучасні аспекти консервативної стоматології	МН1 Лекції-дискусії. МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study). МН3 Проблемні лекції. МН4 Проблемно-пошуковий метод. МН5 Практико-орієнтоване навчання	МСО1 Поточний контроль. МСО2 Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень	МН1. Проблемні лекції (використання спеціальних методів досліджень в медичній практиці); МН2. практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3. проблемно-орієнтоване навчання (груповий критичний аналіз) МН4. самонавчання у віддалених системах: OCV SumDU (LecturED), Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) (активна проблемно-ситуативна робота в малих групах по аналізу і вирішенню конкретних ситуацій)	МСО1 Розв'язування ситуаційних задач. МСО2 Виконання ситуативних вправ. МСО3 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО4 Виконання практичних завдань. МСО5 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань. МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проєкт
ПРНО4. Застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, зокрема статистичні методи медико-біологічних досліджень, системне та прикладне програмне забезпечення,	☒	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій); МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві; виконання ситуативних задач та вправ); МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із	МСО1 Розв'язування ситуаційних задач. МСО2 Виконання ситуативних вправ. МСО3 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань. МСО4 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО5 Виконання практичних завдань. МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проєкт

<p>новітні практики використання інформаційних систем та комунікації в охороні здоров'я.</p>		<p>елементами тренінгу; МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly; МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовки наукової статті за структурою IMRaD). МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet</p>	
	<p>ОК 3. Методологія та методи наукових досліджень</p>	<p>МН1. Проблемні лекції (використання спеціальних методів досліджень в медичній практиці); МН2. практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3. проблемно-орієнтоване навчання (груповий критичний аналіз) МН4. самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) (активна проблемно-ситуативна робота в малих групах по аналізу і вирішенню конкретних ситуацій)</p>	<p>МСО1 Розв'язування ситуаційних задач. МСО2 Виконання ситуативних вправ. МСО3 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО4 Виконання практичних завдань. МСО5 Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань. МСО6 Підсумковий контроль: звіт про індивідуальний дослідницький проєкт</p>
	<p>ОК 9. Сучасні аспекти консервативної стоматології</p>	<p>МН1 Лекції-дискусії. МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study). МН3 Проблемні лекції. МН4 Проблемно-пошуковий метод. МН5 Практико-орієнтоване навчання</p>	<p>МСО1 Поточний контроль. МСО2 Підсумковий контроль: екзамен</p>
	<p>ОК 8. Актуальні питання оперативної та відновлювальної стоматології</p>	<p>МН1 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study). МН2 Проблемні лекції. МН3 Проблемно-пошуковий метод. МН4 Практико-орієнтоване навчання</p>	<p>МСО1 Поточний контроль. МСО2 Підсумковий контроль: екзамен</p>
	<p>ОК 5. Управління науковими проєктами</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study); МН3 Дослідницька робота; МН4 Метод ілюстрацій; МН5 Мозковий штурм; МН6 Обмін думками (think-pair-share); МН7 Практико-орієнтоване навчання; МН8 Проектний метод; МН9 Творчий метод</p>	<p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист); МСО2 Розробка групової дослідницької пропозиції; МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)</p>